

UREDBA KOMISIJE (EU) 2017/2195
od 23. studenoga 2017.
o uspostavljanju smjernica za električnu energiju uravnoteženja

Uključena i prilagođena Odlukom Ministarskog vijeća Energetske zajednice 2022/03/MC-EnC od 15. prosinca 2022. kojom se uključuju Uredba (EU) 2019/942, Uredba (EU) 2019/943, Uredba (EU) 2015/1222, Uredba (EU) 2016/1719, Uredba (EU) 2017/2195, Uredba (EU) 2017/2196, Uredba (EU) 2017/1485 u pravni okvir Energetske zajednice, mijenja i dopunjuje Aneks I. Ugovora o uspostavi Energetske zajednice i vrše izmjene i dopune odluka Ministarskog vijeća 2021/13/MC-EnC i 2011/02/MC-EnC.¹

GLAVA I.
OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet i područje primjene

1. Ovom se Uredbom utvrđuju detaljne smjernice za uravnoteženje električne energije, uključujući uspostavljanje zajedničkih načela za nabavu i obračun rezervi za održavanje frekvencije, rezervi za ponovnu uspostavu frekvencije i zamjenskih rezervi te zajedničke metodologije za aktivaciju rezervi za ponovnu uspostavu frekvencije i zamjenskih rezervi.
2. Ova se Uredba primjenjuje na operatore prijenosnog sustava (OPS-ovi), operatore distribucijskog sustava (ODS-ovi) i zatvorenog distribucijskog sustava, regulatorna tijela, Agenciju za suradnju energetske regulatora, [Regulatorni odbor Energetske zajednice](#), Europsku mrežu operatora prijenosnih sustava za električnu energiju (ENTSO-E), treće strane s delegiranim ili dodijeljenim ovlastima i druge sudionike na tržištu.
3. Ova se Uredba primjenjuje na sve prijenosne sustave i interkonekcije u [Energetskoj zajednici](#), osim na <...>² prijenosne sustave koji s drugim prijenosnim sustavima nisu povezani interkonekcijama.
4. Ako u [Ugovornoj strani](#) postoji više OPS-ova, ova se Uredba primjenjuje na sve OPS-ove u [Ugovornoj strani](#). Ako neki OPS nema funkciju relevantnu za neku od obveza na temelju ove Uredbe, [Ugovorne strane](#) mogu propisati mogućnost da se odgovornost za ispunjavanje tih obveza prenese na jednog ili više specifičnih OPS-ova.
5. Ako regulacijsko područje frekvencije i snage razmjene (dalje u tekstu: LFC područje) čine barem dva OPS-a, svi OPS-ovi tog LFC područja mogu odlučiti, ovisno o odobrenju mjerodavnih regulatornih tijela, da obveze na temelju ove Uredbe ispunjavaju koordinirano za sva područja planiranja razmjene konkretnog LFC područja.
6. <...>
7. <...>
8. Ova se Uredba primjenjuje na sva stanja sustava definirana u članku 18. Uredbe Komisije (EU) 2017/1485, [kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC](#).

¹ Prilagodbe donesene Odlukom Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC istaknute su [plavom bojom](#).

² <...> označava tekst Uredbe Komisije (EU) 2017/2195 koji nije primjenjiv u Ugovornim stranama Energetske zajednice (za relevantne dijelove teksta vidjeti članak 8. Odluke Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC).

Članak 2. Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se definicije iz članka 2. Direktive (EU) 2019/944, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/13/MC-EnC, članka 2. Uredbe (EU) 2019/943, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC, članka 2. Uredbe Komisije (EU) br. 543/2013, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Stalne skupine na visokoj razini 2015/01/PHLG-EnC, članka 2. Uredbe Komisije (EU) 2015/1222, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC, članka 2. Uredbe Komisije (EU) 2016/631, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Stalne skupine na visokoj razini 2018/03/PHLG-EnC, članka 2. Uredbe Komisije (EU) 2016/1388, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Stalne skupine na visokoj razini 2018/05/PHLG-EnC, članka 2. Uredbe (EU) 2016/1447, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Stalne skupine na visokoj razini 2018/04/PHLG-EnC, članka 2. Uredbe (EU) 2016/1719, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC, članka 3. Uredbe (EU) 2017/1485, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC, i članka 3. Uredbe Komisije (EU) 2017/2196, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC.

Primjenjuju se i sljedeće definicije:

- (1) “uravnoteženje” znači sve aktivnosti i svi postupci u svim vremenskim planovima kojima OPS-ovi kontinuirano osiguravaju održavanje frekvencije sustava unutar unaprijed definiranog raspona stabilnosti, kako je navedeno u članku 127. Uredbe Komisije (EU) 2017/1485, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC, i usklađenost s količinama rezervi koje su potrebne s obzirom na traženu kvalitetu, kako je utvrđeno u dijelu IV. glave V. te glavama VII. i VII. Uredbe Komisije (EU) 2017/1485, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC;
- (2) “tržište uravnoteženja” znači svi institucionalni, komercijalni i operativni aranžmani kojima se uspostavlja tržišno utemeljeno upravljanje uravnoteženjem;
- (3) “usluge uravnoteženja” znači energija za uravnoteženje ili rezervirani kapacitet za uravnoteženje sustava;
- (4) “energija uravnoteženja” znači energija kojom OPS-ovi izvode uravnoteženje i koju osigurava pružatelj usluge uravnoteženja;
- (5) “rezervirani kapacitet za uravnoteženje sustava” znači količina kapaciteta rezerve koju je pružatelj usluge uravnoteženja pristao čuvati i za koju je pristao OPS-u podnositi ponude za odgovarajuću količinu energije uravnoteženja za vrijeme trajanja ugovora;
- (6) “pružatelj usluge uravnoteženja” (PUU) znači sudionik na tržištu s jedinicama ili grupama za pružanje rezerve koji OPS-ovima može pružati usluge uravnoteženja;
- (7) “subjekt odgovoran za odstupanje” znači sudionik tržišta, ili njegov izabrani predstavnik, odgovoran za svoja odstupanja;
- (8) “odstupanje” znači količina energije izračunana za subjekta odgovornog za odstupanje koja je razlika između dodijeljene količine pripisane tom subjektu i završne pozicije tog subjekta, uključujući svaku korekciju odstupanja primijenjenu na tog subjekta, unutar određenog razdoblja za obračun odstupanja;
- (9) “obračun odstupanja” znači mehanizam financijskog obračuna kojim se subjektima odgovornima za odstupanje naplaćuju ili plaćaju njihova odstupanja;

- (10) “razdoblje obračuna odstupanja” znači vremenska jedinica za obračun odstupanja subjekata odgovornih za odstupanje;
- (11) “područje odstupanja” znači područje za koje se izračunava odstupanje;
- (12) “cijena odstupanja” znači cijena, koja može biti pozitivna, jednaka nuli ili negativna, u svakom razdoblju obračuna odstupanja za odstupanje u bilo kojem smjeru;
- (13) “područje definiranja cijene odstupanja” znači područje za izračun cijene odstupanja;
- (14) “korekcija odstupanja” znači količina energije koja predstavlja energiju uravnoteženja dobivenu od pružatelja usluge uravnoteženja i koju je priključni OPS tijekom određenog razdoblja obračuna odstupanja upotrijebio za uravnoteženje predmetnih subjekata odgovornih za odstupanja, a služi za izračun odstupanja tih subjekata;
- (15) “dodijeljena količina” znači količina energije fizički uvedena u sustav ili povučena iz njega i pripisana subjektu odgovornom za odstupanje, a služi za izračun odstupanja tog subjekta;
- (16) “pozicija” znači deklarirana količina energije subjekta odgovornog za odstupanje upotrijebljena za izračun njegova odstupanja;
- (17) “samostalni dispečerski model” znači model planiranja i dispečiranja po kojem planove proizvodnje i potrošnje te dispečiranje elektrana i postrojenja kupca određuju zastupnici za dostavu planova iz tih postrojenja;
- (18) “središnji dispečerski model” znači model planiranja i dispečiranja po kojem planove proizvodnje i potrošnje te dispečiranje elektrana i postrojenja kupca, koja se mogu dispečirati, određuje OPS u okviru integriranog sustava planiranja;
- (19) “integrirani sustav planiranja” znači iterativan proces u kojem se upotrebljavaju barem ponude unutar integriranog sustava planiranja koje sadržavaju komercijalne podatke i složene tehničke podatke o pojedinačnim elektranama ili postrojenjima kupca te u kojem su eksplicitno obuhvaćeni početne karakteristike, najnovija analiza adekvatnosti regulacijskog područja i granične vrijednosti pogonskih veličina kao ulazne vrijednosti procesa;
- (20) “rok za ponude unutar integriranog sustava planiranja” znači trenutak kad unutar integriranog sustava planiranja više nije dopušteno davati ili ažurirati ponude za dane iteracije tog procesa;
- (21) “model OPS-OPS” znači model za razmjenu usluga uravnoteženja po kojem pružatelj usluge uravnoteženja pruža usluge uravnoteženja svojem priključnom OPS-u koji zatim te usluge pruža OPS-u tražitelju;
- (22) “priključni OPS” znači OPS koji upravlja područjem planiranja razmjene u kojem pružatelji usluge uravnoteženja i subjekti odgovorni za odstupanje moraju poštovati uvjete i odredbe što se odnose na uravnoteženje;
- (23) “razmjena usluga uravnoteženja” znači razmjena energije uravnoteženja ili razmjena rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava;
- (24) “razmjena energije uravnoteženja” znači aktivacija ponuda energije uravnoteženja za isporuku te energije OPS-u koji se ne nalazi u području planiranja razmjene u kojem je priključen aktivirani pružatelj usluge uravnoteženja;
- (25) “razmjena rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava” znači pružanje rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava OPS-u koji se ne nalazi u području planiranja razmjene u kojem je priključen aktivirani pružatelj usluge uravnoteženja;

- (26) “prijenos prava na rezervirani kapacitet za uravnoteženje sustava” znači prijenos prava na rezervirani kapacitet za uravnoteženje sustava s prvobitno ugovorenog pružatelja usluge uravnoteženja na drugog pružatelja usluge uravnoteženja;
- (27) “rok za ponude energije uravnoteženja” znači trenutak od kojeg za standardni proizvod na zajedničkoj listi ekonomskog prvenstva više nije dopušteno davati ili ažurirati ponude energije uravnoteženja;
- (28) “standardni proizvod” znači usklađeni proizvod za uravnoteženje koji su dogovorili svi OPS-ovi u svrhu razmjenu usluga uravnoteženja;
- (29) “pripremno vrijeme” znači razdoblje od trenutka kad priključni OPS, ako je riječ o modelu OPS-OPS, ili OPS ugovaratelj, ako je riječ o modelu OPS-PUU, podnese zahtjev za aktivaciju do početka razdoblja promjene snage;
- (30) “vrijeme do pune aktivacije” znači razdoblje od trenutka kad priključni OPS, ako je riječ o modelu OPS-OPS, ili OPS ugovaratelj, ako je riječ o modelu OPS-PUU, podnese zahtjev za aktivaciju do odgovarajuće pune isporuke proizvoda;
- (31) “vrijeme deaktivacije” znači razdoblje postupnog prijelaza od isporuke pune vrijednosti proizvoda do postavne vrijednosti ili od punog povlačenja do postavne vrijednosti;
- (32) “vrijeme isporuke” znači razdoblje isporuke tijekom kojeg pružatelj usluge uravnoteženja isporučuje punu traženu promjenu injektiranja snage u sustav ili punu traženu promjenu povlačenja energije iz sustava;
- (33) “razdoblje valjanosti” znači razdoblje u kojem se može aktivirati ponuda energije uravnoteženja koju je dao pružatelj usluge uravnoteženja i u kojem se poštuju sve karakteristike proizvoda. Razdoblje valjanosti određeno je vremenom početka i vremenom kraja;
- (34) “način aktivacije” znači način aktivacije ponuda energije uravnoteženja, a može biti ručni ili automatski ovisno o tome pokreće li energiju za uravnoteženje operater ručno ili se pokretanje izvodi automatski kao zatvorena petlja;
- (35) “djeljivost usluge uravnoteženja” znači mogućnost da OPS iskoristi samo dio ponuda energije uravnoteženja ili ponuda rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava koje ponudi pružatelj usluge uravnoteženja, bilo u pogledu aktivacije snage bilo u pogledu trajanja;
- (36) “posebni proizvod” znači proizvod koji se razlikuje od standardnog proizvoda;
- (37) “zajednička lista ekonomskog prvenstva” znači popis ponuda energije uravnoteženja poredanih po cijeni koji služi za aktivaciju tih ponuda;
- (38) “rok OPS-u za prosljeđivanje ponuda energije uravnoteženja” znači trenutak do kojeg priključni OPS može prosljeđivati ponude energije uravnoteženja dobivene od pružatelja usluge uravnoteženja u optimizacijsku funkciju za aktivaciju;
- (39) “optimizacijska funkcija za aktivaciju” znači funkcija izvođenja algoritma kojim se optimira aktivacija ponuda energije uravnoteženja;
- (40) “funkcija procesa razmjene odstupanja” znači funkcija izvođenja algoritma koji se primjenjuje za izvođenje procesa razmjene odstupanja;
- (41) “funkcija obračuna OPS-OPS” znači funkcija obračunavanja kooperativnih procesa među OPS-ovima;

- (42) “optimizacijska funkcija za nabavu kapaciteta” znači funkcija izvođenja algoritma kojim se optimira nabava rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava za OPS-ove koji razmjenjuju taj kapacitet;
- (43) “model OPS-PUU” znači model za razmjenu usluga uravnoteženja po kojem pružatelj usluge uravnoteženja pruža usluge uravnoteženja izravno ugovornom OPS-u koji zatim te usluge pruža OPS-u podnositelju zahtjeva;
- (44) “OPS ugovaratelj” znači OPS koji ima ugovorne aranžmane za usluge uravnoteženja s pružateljem usluge uravnoteženja u drugom području planiranja razmjene;
- (45) “OPS tražitelj” znači OPS koji zahtijeva isporuku energije uravnoteženja;
- (46) “država članica” znači teritoriju Europske unije iz članka 27. Ugovora.³

Članak 3.

Ciljevi i regulatorni aspekti

1. Ovom se Uredbom nastoji:
 - (a) potaknuti stvarna konkurencija, nediskriminacija i transparentnost na tržištima uravnoteženja;
 - (b) unaprijediti efikasnost uravnoteženja te efikasnost europskih i nacionalnih tržišta uravnoteženja;
 - (c) integrirati tržišta uravnoteženja i promicati mogućnosti razmjene usluga uravnoteženja uz istodobno povećavanje pogonske sigurnosti;
 - (d) doprinijeti učinkovitom dugoročnom pogonu i razvoju elektroenergetskog prijenosnog sustava te elektroenergetskom sektoru u **Energetskoj zajednici** i istodobno olakšati djelotvorno i pouzdano funkcioniranje tržišta dan unaprijed, unutar dnevnog tržišta i tržišta uravnoteženja;
 - (e) osigurati poštena, objektivna, transparentna i tržišno utemeljena nabava usluga uravnoteženja u okviru koje se izbjegavaju suvišne prepreke novim sudionicima, potiče likvidnost tržišta uravnoteženja i ujedno sprečavaju suvišni poremećaji na unutarnjem tržištu električne energije;
 - (f) olakšati sudjelovanje upravljanja potrošnjom, uključujući skupove postrojenja kupca i pohranu energije uz istodobno osiguravanje da svi oni ravnopravno konkuriraju drugim uslugama uravnoteženja i, prema potrebi, djeluju neovisno kad služe samo jednom postrojenju kupca;
 - (g) olakšati sudjelovanje obnovljivih izvora energije i poduprijeti ostvarenje ciljeva <...> za povećanje udjela proizvodnje energije iz obnovljivih izvora.
2. Kad primjenjuju ovu Uredbu, države članice i **Ugovorne strane**, mjerodavna regulatorna tijela i operatori sustava:
 - (a) primjenjuju načela proporcionalnosti i nediskriminacije;
 - (b) osiguravaju transparentnost;
 - (c) primjenjuju načelo optimiranja na odnos najveće ukupne učinkovitosti i najmanjih ukupnih troškova za sve uključene strane;

³ Ugovora o uspostavi Energetske zajednice

- (d) osiguravaju da OPS-ovi upotrebljavaju tržišno utemeljene mehanizme u najvećoj mogućoj mjeri kako bi se osigurala sigurnost i stabilnost mreže;
- (e) osiguravaju da se ne ugrozi razvoj terminskog tržišta, tržišta dan unaprijed i unutardnevnih tržišta;
- (f) poštuju odgovornost dodijeljenu nadležnom OPS-u radi održavanja sigurnosti sustava, uključujući zahtjeve propisane nacionalnim zakonodavstvom;
- (g) savjetuju se s nadležnim ODS-ovima i uzimaju u obzir moguće utjecaje na svoj sustav;
- (h) uzimaju u obzir dogovorene europske standarde i tehničke specifikacije.

Članak 4.⁴

Odredbe i uvjeti ili metodologije OPS-ova

1. Ako se na temelju ove Uredbe zahtijeva da OPS-ovi izrade odredbe i uvjete ili metodologije <...> oni ih, u rokovima utvrđenima ovom Uredbom i Odlukom Ministarskog vijeća 2021/13/MC-EnC, dostavljaju na odobrenje Regulatornom odboru Energetske zajednice i, u mjeri u kojoj su države članice pogođene, Agenciji za suradnju energetske regulatora, koja postupa u skladu s člankom 2. Postupovnog akta 2022/01/MC-EnC, <...> ili mjerodavnim regulatornim tijelima u skladu s člankom 5. stavkom 3 ili člankom 59. Direktive (EU) 2019/944, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/13/MC-EnC. U iznimnim okolnostima, a posebno u slučajevima u kojima nije moguće ispuniti rok zbog vanjskih okolnosti izvan nadležnosti OPS-ova, rokove za odredbe i uvjete ili metodologije mogu produljiti <...> sva mjerodavna regulatorna tijela zajednički u postupcima iz članka 5. stavka 3. te mjerodavno regulatorno tijelo u postupcima iz članka 5. stavka 4.

2. Ako više OPS-ova treba razviti i dogovoriti prijedlog odredaba i uvjeta ili metodologija u skladu s člankom 5. stavkama 3. i 4. ove Uredbe, uključeni OPS-ovi usko surađuju. OPS-ovi, uz pomoć ENTSO-a za električnu energiju, redovito obavješćuju mjerodavna regulatorna tijela, Regulatorni odbor Energetske zajednice i, u mjeri u kojoj su države članice pogođene, Agenciju za suradnju energetske regulatora o napretku izrade tih odredaba i uvjeta ili metodologija.

3. <...>

4. Ako među sobom ne mogu postići dogovor i ako predmetne regije obuhvaćaju više od pet država članica i/ili Ugovornih strana, OPS-ovi koji odlučuju o prijedlozima odredaba i uvjeta ili metodologija navedenima u članku 5. stavku 3. o prijedlozima odlučuju kvalificiranom većinom. Za kvalificiranu većinu za prijedloge u skladu s člankom 5. stavkom 3. nužna je sljedeća većina:

- (a) OPS-ova koji predstavljaju barem 72% predmetnih država članica i/ili Ugovornih strana;
- (b) OPS-ova koji predstavljaju države članice i/ili Ugovorne strane koje obuhvaćaju barem 65% stanovništva predmetnog područja.

Blokirajuća manjina za odluke o prijedlozima odredaba i uvjeta ili metodologija navedenima u članku 5. stavku 3. mora uključivati barem minimalni broj OPS-ova koji predstavljaju više od 35% stanovništva uključenih država članica i/ili Ugovornih strana, uz OPS-ove koji

⁴ Sadržaj članaka od 4. do 7. Uredbe Komisije (EU) 2017/2195 zamijenjen je u skladu sa člankom 3. Provedbene uredbe Komisije (EU) 2021/280 od 22. veljače 2021. o izmjeni uredaba (EU) 2015/1222, (EU) 2016/1719, (EU) 2017/2195 i (EU) 2017/1485 radi njihova usklađivanja s Uredbom (EU) 2019/943.

predstavljaju barem jednu dodatnu predmetnu državu članicu *i/ili Ugovornu stranu*, a ako nije ostvarena, smatra se da je postignuta kvalificirana većina.

5. OPS-ovi koji odlučuju o prijedlozima odredaba i uvjeta ili metodologija navedenima u članku 5. stavku 3. u odnosu na regije koje obuhvaćaju pet država članica *i/ili Ugovornih strana* ili manje o prijedlozima odlučuju konsenzusom.

6. Za odluke OPS-ova o prijedlozima odredaba i uvjeta ili metodologija u skladu sa stavkom <...> 4. dodjeljuje se jedan glas po državi članici *ili Ugovornoj strani*. Ako na državnom području države članice *ili Ugovorne strane* postoji više OPS-ova, država članica *ili Ugovorna strana* raspodjeljuje glasačke ovlasti među OPS-ovima.

7. Ako OPS-ovi ne podnesu inicijalni ili izmijenjeni prijedlog odredaba i uvjeta ili metodologija mjerodavnim regulatornim tijelima ili *Regulatornom odboru Energetske zajednice* i *Agenciji za suradnju energetskih regulatora* u skladu s člancima 5. i 6. u rokovima određenima u ovoj Uredbi, mjerodavnim regulatornim tijelima i *Regulatornom odboru Energetske zajednice* i *Agenciji za suradnju energetskih regulatora* dostavljaju relevantne nacрте prijedloga odredaba i uvjeta ili metodologija i objašnjenje razloga nemogućnosti postizanja dogovora. *Regulatorni odbor Energetske zajednice* ili, u mjeri u kojoj su države članice pogođene, *Agencija za suradnju energetskih regulatora*, koja postupa u skladu s člankom 2. *Postupovnog akta 2022/01/MC-EnC*, sva mjerodavna regulatorna tijela zajedno ili mjerodavno regulatorno tijelo poduzimaju odgovarajuće korake za donošenje potrebnih odredaba i uvjeta ili metodologija u skladu s člankom 5. stavcima 3. i 4., primjerice zahtijevanjem izmjena ili revidiranjem, dovršavanjem i odobravanjem nacрте u skladu s ovim stavkom, među ostalim i ako nacрти nisu podneseni.

Članak 5.

Odobrovanje odredaba i uvjeta ili metodologija OPS-ova

1. Svako regulatorno tijelo, *Regulatorni odbor Energetske zajednice* ili, u mjeri u kojoj su države članice pogođene, *Agencija za suradnju energetskih regulatora*, koja postupa u skladu s člankom 2. *Postupovnog akta 2022/01/MC-EnC*, <...> odobrava odredbe i uvjete ili metodologije koje OPS-ovi izrade u skladu sa stavcima <...> 3. i 4. *Regulatorni odbor Energetske zajednice* ili, u mjeri u kojoj su države članice pogođene, *Agencija za suradnju energetskih regulatora*, ili mjerodavna regulatorna tijela prije odobravanja odredaba i uvjeta ili metodologija prema potrebi revidiraju prijedloge nakon savjetovanja s odgovarajućim OPS-ovima kako bi se osigurala njihova usklađenost s ciljevima ove Uredbe i *usklađenost s Uredbom (EU) 2017/2195* i njihov doprinos integraciji tržišta, nediskriminaciji, djelotvornom tržišnom natjecanju i pravilnom funkcioniranju tržišta.

2. OPS-ovi primjenjuju sljedeće odredbe i uvjete ili metodologije i sve njihove izmjene koje odobri *Agencija za suradnju energetskih regulatora*, koja postupa u skladu s člankom 2. *Postupovnog akta 2022/01/MC-EnC*:

- (a) okviri za uspostavljanje europskih platformi u skladu s člankom 20. stavkom 1., člankom 21. stavkom 1. i člankom 22. stavkom 1. *Uredbe (EU) 2017/2195*;
- (b) izmjene okvirâ za uspostavljanje europskih platformi u skladu s člankom 20. stavkom 5. i člankom 21. stavkom 5. *Uredbe (EU) 2017/2195*;
- (c) standardni proizvodi za rezervirani kapacitet za uravnoteženje sustava u skladu s člankom 25. stavkom 2. *Uredbe (EU) 2017/2195*;
- (d) metodologija razvrstavanja u svrhu aktivacije ponuda energije uravnoteženja u skladu s člankom 29. stavkom 3. *Uredbe (EU) 2017/2195*;

- (e) procjena mogućeg povećanja minimalne količine u ponudama energije uravnoteženja koje se šalju na europske platforme u skladu s člankom 29. stavkom 11. [Uredbe \(EU\) 2017/2195](#);
- (f) metodologije za određivanje cijene energije uravnoteženja i prekozonskog kapaciteta koji se upotrebljava za razmjenu energije uravnoteženja ili provođenje postupka razmjene odstupanja u skladu s člankom 30. stavcima 1. i 5. [Uredbe \(EU\) 2017/2195](#);
- (g) usklađena metodologija za postupak dodjele prekozonskog kapaciteta za razmjenu rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava ili dijeljenje rezervi u skladu s člankom 38. stavkom 3. [Uredbe \(EU\) 2017/2195](#);
- (h) metodologija suoptimiranog postupka dodjele prekozonskog kapaciteta u skladu s člankom 40. stavkom 1. [Uredbe \(EU\) 2017/2195](#);
- (i) pravila obračuna OPS-OPS za planiranu razmjenu energije u skladu s člankom 50. stavkom 1. [Uredbe \(EU\) 2017/2195](#);
- (j) usklađivanje glavnih obilježja obračuna odstupanja u skladu s člankom 52. stavkom 2. [Uredbe \(EU\) 2017/2195](#);
- (k) okvir za uspostavljanje europske platforme za zamjenske rezerve u skladu s člankom 19. stavkom 1. [Uredbe \(EU\) 2017/2195](#) za zemljopisno područje koje obuhvaća sve OPS-ove koji provode proces ponovnog osiguravanja rezerve u skladu s dijelom IV. [Uredbe \(EU\) 2017/1485](#);
- (l) pravila obračuna OPS-OPS za planiranu razmjenu energije u skladu s člankom 50. stavkom 3. za zemljopisno područje koje obuhvaća sve OPS-ove koji planirano razmjenjuju energiju unutar sinkronog područja kontinentalne Europe;
- (m) pravila obračuna OPS-OPS za neplaniranu razmjenu energije u skladu s člankom 51. stavkom 1. za sinkrono područje kontinentalne Europe.

<...>

3. Prijedlozi sljedećih odredaba i uvjeta ili metodologija i sve njihove izmjene podliježu odobrenju svih regulatornih tijela predmetne regije:

- (a) <...>
- (b) uspostavljanje zajedničkih i usklađenih pravila i procesa za razmjenu i nabavu rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava u skladu s člankom 33. stavkom 1. za zemljopisno područje koje obuhvaća najmanje dva OPS-a koji razmjenjuju ili zajednički žele razmjenjivati taj kapacitet;
- (c) metodologija izračunavanja vjerojatnosti raspoloživog prekozonskog kapaciteta nakon vremena zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona u skladu s člankom 33. stavkom 6. za zemljopisno područje koje obuhvaća OPS-ove koji razmjenjuju rezervirani kapacitet za uravnoteženje sustava;
- (d) izuzeće kojim se omogućuje da se pružateljima usluge uravnoteženja ne dopusti prenošenje obveza pružanja rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava u skladu s člankom 34. stavkom 1. za zemljopisno područje na kojem je provedena nabava tog kapaciteta;
- (e) primjena modela OPS-PUU u skladu s člankom 35. stavkom 1. u zemljopisnom području koje obuhvaća najmanje dva OPS-a;

- (f) metodologija proračuna prekozonskog kapaciteta za svaku regiju za proračun kapaciteta u skladu s člankom 37. stavkom 3.;
- (g) primjena postupka dodjele prekozonskog kapaciteta za razmjenu rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava ili dijeljenje rezervi u skladu s člankom 38. stavkom 1. u zemljopisnom području koje obuhvaća najmanje dva OPS-a;
- (h) <...>
- (i) <...>
- (j) <...>
- (k) <...>
- (l) <...>
- (m) <...>
- (n) <...>
- (o) načela za algoritme za uravnoteženje u skladu s člankom 58. stavkom 3. za zemljopisno područje koje obuhvaća najmanje dva OPS-a koji razmjenjuju rezervirani kapacitet za uravnoteženje sustava.

Država članica [ili Ugovorna strana](#) može predmetnom regulatornom tijelu dostaviti mišljenje o prijedlozima odredaba i uvjeta ili metodologija iz prvog podstavka.

4. Prijedlozi sljedećih odredaba i uvjeta ili metodologija i sve njihove izmjene podliježu odobrenju svakog regulatornog tijela svake predmetne države članice ili [Ugovorne strane](#) na pojedinačnoj osnovi:

- (a) izuzeće od obveze objave informacija o ponuđenim cijenama energije uravnoteženja ili ponuda rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje zbog sumnji u zloupotrebu tržišta u skladu s člankom 12. stavkom 4.;
- (b) prema potrebi, metodologija za raspodjelu troškova nastalih zbog mjera koje su poduzeli ODS-ovi u skladu s člankom 15 stavkom 3.;
- (c) uvjeti i odredbe što se odnose na uravnoteženje u skladu s člankom 18.;
- (d) definicija i upotreba posebnih proizvoda u skladu s člankom 26. stavkom 1.;
- (e) ograničenje količine u ponudama koja se šalje na europske platforme u skladu s člankom 29. stavkom 10.;
- (f) izuzeće od obveze odvojene nabave rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava regulacijom prema gore i regulacijom prema dolje u skladu s člankom 32. stavkom 3.;
- (g) prema potrebi, u skladu s člankom 44. stavkom 3., dodatni mehanizam obračuna za subjekte odgovorne za odstupanje, odvojen od obračuna odstupanja, koji služi za obračun troškova nabave rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje, administrativnih troškova i drugih troškova povezanih s uravnoteženjem;
- (h) odstupanja od odredaba ove Uredbe u skladu s člankom 62. stavkom 2.;
- (i) troškovi povezani s obvezama koje su operatorima sustava ili imenovanim trećim subjektima nametnute u skladu s ovom Uredbom na temelju članka 8. stavka 1.

Država članica [ili Ugovorna strana](#) može predmetnom regulatornom tijelu dostaviti mišljenje o prijedlozima odredaba i uvjeta ili metodologija iz prvog podstavka.

5. Prijedlozi odredaba i uvjeta ili metodologija moraju sadržavati predložene rokove za njihovu primjenu i opis njihova očekivanog utjecaja na ciljeve ove Uredbe. Rokovi za provedbu smiju biti najviše dvanaest mjeseci od odobrenja mjerodavnih regulatornih tijela, osim ako sva mjerodavna regulatorna tijela dogovore produljenje roka ili ako su u ovoj Uredbi određeni drukčiji rokovi. Prijedlozi odredaba i uvjeta ili metodologija koji podliježu odobrenju nekoliko regulatornih tijela u skladu sa stavkom 3. podnose se [Regulatornom odboru Energetske zajednice i, u mjeri u kojoj su države članice pogođene, Agenciji za suradnju energetskih regulatora](#) u roku od tjedan dana od njihova podnošenja regulatornim tijelima. Prijedlozi odredaba i uvjeta ili metodologija koji podliježu odobrenju jednog regulatornog tijela u skladu sa stavkom 4. mogu se proslijediti [Regulatornom odboru Energetske zajednice i, u mjeri u kojoj su države članice pogođene, Agenciji za suradnju energetskih regulatora](#) u roku od mjesec dana od njihova podnošenja, nakon pristanka regulatornog tijela, a podnose se na zahtjev [Regulatornog odbora Energetske zajednice ili, u mjeri u kojoj su države članice pogođene, Agencije za suradnju energetskih regulatora <...> ako Regulatorni odbor Energetske zajednice ili Agencija za suradnju energetskih regulatora](#) smatra da prijedlog ima prekogranični učinak. Na zahtjev mjerodavnih regulatornih tijela [Regulatorni odbor Energetske zajednice ili, u mjeri u kojoj su države članice pogođene, Agencija za suradnju energetskih regulatora](#), koja postupa u skladu s člankom 2. Postupovnog akta 2022/01/MC-EnC, u roku od tri mjeseca mora izdati mišljenje o prijedlozima odredaba i uvjeta ili metodologija.

6. Ako je za odobrenje odredaba i uvjeta ili metodologija u skladu sa stavkom 3. ovog članka ili njihovih izmjena u skladu s člankom 6. potrebna odluka više od jednog regulatornog tijela, mjerodavna regulatorna tijela usko surađuju, razmjenjuju mišljenja i usklađeno djeluju s ciljem postizanja dogovora. Ako [Agencija za suradnju energetskih regulatora ili Regulatorni odbor Energetske zajednice](#) izda mišljenje, mjerodavna regulatorna tijela moraju to mišljenje uzeti u obzir. Regulatorna tijela ili [Regulatorni odbor Energetske zajednice ili, u mjeri u kojoj su države članice pogođene, Agencija za suradnju energetskih regulatora](#), koja postupa u skladu s člankom 2. Postupovnog akta 2022/01/MC-EnC, ovisno o njihovoj nadležnosti, odlučuju o dostavljenim odredbama i uvjetima ili metodologijama u skladu sa stavcima <...> 3. i 4. u roku od šest mjeseci nakon što od [Regulatornog odbora Energetske zajednice ili, u mjeri u kojoj su države članice pogođene, Agencije za suradnju energetskih regulatora ili mjerodavnog regulatornog tijela ili, ako je to primjenjivo, zadnjeg predmetnog regulatornog tijela](#) zaprime odredbe i uvjete ili metodologije. Razdoblje započinje sljedećeg dana od dana kada je prijedlog podnesen [Agenciji za suradnju energetskih regulatora, Regulatornom odboru Energetske zajednice ili <...> zadnjem predmetnom regulatornom tijelu](#) u skladu sa stavkom 3. ili, ako je primjenjivo, mjerodavnom regulatornom tijelu u skladu sa stavkom 4.

7. Ako mjerodavna regulatorna tijela ne postignu dogovor u roku iz stavka 6., ili na njihov zajednički zahtjev ili na zahtjev [Regulatornog odbora Energetske zajednice ili, u mjeri u kojoj su države članice pogođene, Agencije za suradnju energetskih regulatora](#) u skladu s člankom 5. stavkom 3. trećim podstavkom Uredbe (EU) 2019/942, [Regulatorni odbor Energetske zajednice ili, u mjeri u kojoj su države članice pogođene, Agencija za suradnju energetskih regulatora](#), koja postupa u skladu s člankom 2. Postupovnog akta 2022/01/MC-EnC, donosi odluku o podnesenim prijedlozima odredaba i uvjeta ili metodologija u roku od šest mjeseci od datuma podnošenja u skladu s člankom 5. stavkom 3. te člankom 6. stavkom 10. drugim podstavkom Uredbe (EU) 2019/942.

8. Svaka strana može podnijeti pritužbu na mjerodavnog operatora sustava ili OPS-a u vezi s obvezama ili odlukama tog operatora sustava ili OPS-a na temelju ove Uredbe i može je uputiti mjerodavnom regulatornom tijelu koje, djelujući u svojstvu tijela za rješavanje sporova, mora donijeti odluku u roku od dva mjeseca od primitka pritužbe. Taj se rok može produljiti za dva mjeseca ako mjerodavno regulatorno tijelo zatraži dodatne informacije. Produljeni se rok može

dodatno produljiti uz pristanak podnositelja pritužbe. Sve dok se ne ukine zbog žalbe, odluka mjerodavnog regulatornog tijela je obvezujuća.

Članak 6.

Izmjene odredaba i uvjeta ili metodologija OPS-ova

1. Ako Agencija za suradnju energetske regulatora, Regulatorni odbor Energetske zajednice, sva mjerodavna regulatorna tijela zajednički ili mjerodavno regulatorno tijelo zahtijevaju izmjenu radi odobrenja odredaba i uvjeta ili metodologija podnesenih u skladu s člankom 5. stavcima 2., 3. ili 4., mjerodavni OPS-ovi podnose prijedlog izmijenjenih odredaba i uvjeta ili metodologija na odobrenje u roku od dva mjeseca nakon zahtjeva Agencije za suradnju energetske regulatora, Regulatornog odbora Energetske zajednice ili mjerodavnih regulatornih tijela. Regulatorni odbor Energetske zajednice ili, u mjeri u kojoj su države članice pogođene, Agencija za suradnju energetske regulatora, koja postupa u skladu s člankom 2. Postupovnog akta 2022/01/MC-EnC, ili mjerodavna regulatorna tijela odlučuju o izmijenjenim odredbama i uvjetima ili metodologijama u roku od dva mjeseca nakon njihova podnošenja.

2. Ako mjerodavna regulatorna tijela ne postignu dogovor o odredbama i uvjetima ili metodologijama u roku od dva mjeseca, ili na njihov zajednički zahtjev ili na zahtjev Regulatornog odbora Energetske zajednice ili, u mjeri u kojoj su države članice pogođene, Agencije za suradnju energetske regulatora, koja postupa u skladu s člankom 2. Postupovnog akta 2022/01/MC-EnC, u skladu s člankom 5. stavkom 3. trećim podstavkom Uredbe (EU) 2019/942, Regulatorni odbor Energetske zajednice ili, u mjeri u kojoj su države članice pogođene, Agencija za suradnju energetske regulatora, koja postupa u skladu s člankom 2. Postupovnog akta 2022/01/MC-EnC, donosi odluku o izmijenjenim odredbama i uvjetima ili metodologijama u roku od šest mjeseci u skladu s člankom 5. stavkom 3. te člankom 6. stavkom 10. drugim podstavkom Uredbe (EU) 2019/942. Ako mjerodavni OPS-ovi ne podnesu prijedlog izmijenjenih odredaba i uvjeta ili metodologija, primjenjuje se postupak iz članka 4.

3. Agencija za suradnju energetske regulatora, Regulatorni odbor Energetske zajednice ili mjerodavna regulatorna tijela, ako su odgovorni za donošenje odredaba i uvjeta ili metodologija u skladu s člankom 5. stavcima 2., 3. i 4., mogu zatražiti prijedloge izmjena tih odredaba i uvjeta ili metodologija i odrediti rok za podnošenje tih prijedloga. OPS-ovi odgovorni za izradu prijedloga odredaba i uvjeta ili metodologija mogu predložiti izmjene regulatornim tijelima, Regulatornom odboru Energetske zajednice i, u mjeri u kojoj su države članice pogođene, Agenciji za suradnju energetske regulatora. Prijedlozi za izmjenu odredaba i uvjeta ili metodologija podnose se na javno savjetovanje u skladu s postupkom iz članka 10. i odobravaju u skladu s postupkom iz članka 4. i 5.

Članak 7.

Objava odredaba i uvjeta ili metodologija na internetu

OPS-ovi odgovorni za utvrđivanje odredaba i uvjeta ili metodologija u skladu s ovom Uredbom objavljuju ih na internetu nakon odobrenja, u skladu sa odredbama ove Uredbe, Agencije za suradnju energetske regulatora, Regulatornog odbora Energetske zajednice ili mjerodavnih regulatornih tijela ili, ako takvo odobrenje nije potrebno, nakon njihova utvrđivanja, osim ako se te informacije smatraju povjerljivima u skladu s člankom 11.

Članak 8.
Naknada troškova

1. Troškove povezani s obvezama nametnutima operatorima sustava ili trećim subjektima u skladu s ovom Uredbom procjenjuju mjerodavna regulatorna tijela u skladu s člankom 59. Direktive (EU) 2019/944, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/13/MC-EnC.
2. Troškovi koje mjerodavno regulatorno tijelo smatra razumnima, učinkovitima i razmjernima nadoknađuju se mrežnim tarifama ili drugim odgovarajućim mehanizmima, kako odrede mjerodavna regulatorna tijela.
3. Ako to zahtijevaju mjerodavna regulatorna tijela, operatori sustava ili imenovani subjekti moraju u roku od tri mjeseca od zahtjeva dostaviti informacije potrebne da se olakša procjena nastalih troškova.
4. Sve troškove sudionika na tržištu nastale pri ispunjavanju zahtjeva ove Uredbe snose ti sudionici na tržištu.

Članak 9.
Sudjelovanje dionika

Regulatorni odbor Energetske zajednice ili, u mjeri u kojoj su države članice pogođene, Agencija za suradnju energetske regulatora, koja postupa u skladu s člankom 2. Postupovnog akta 2022/01/MC-EnC, u uskoj suradnji s ENTSO-E-om, organizira sudjelovanje dionika u pogledu tržišta uravnoteženja i drugih aspekata provedbe ove Uredbe. To sudjelovanje obuhvaća redovite sastanke s dionicima radi identificiranja problema i predlaganja poboljšanja u vezi sa integracijom tržišta uravnoteženja.

Članak 10.
Javno savjetovanje

1. OPS-ovi odgovorni za podnošenje prijedloga odredaba i uvjeta ili metodologija ili njihovih izmjena u skladu s ovom Uredbom savjetuju se najmanje jedan mjesec s dionicima, uključujući relevantna tijela svake države članice i Ugovorne strane, o nacrtu prijedloga odredaba i uvjeta ili metodologija te drugih provedbenih mjera.
2. Savjetovanje mora trajati najmanje mjesec dana <...>.
3. <...>.
4. Javno savjetovanje na predmetnoj regionalnoj razini mora se provesti barem za prijedloge u skladu s člankom 5. stavkom 3. točkama od (b) do (g), (n) i (o).
5. Javno savjetovanje u svakoj predmetnoj Ugovornoj strani mora se provesti barem za prijedloge u skladu s člankom 5. stavkom 4. točkama od (a) do (g) i (i).
6. OPS-ovi odgovorni za prijedloge odredaba i uvjeta ili metodologija moraju razmotriti stajališta dionika proizišla iz savjetovanja provedenih u skladu sa stavicima od 2. do 5. prije nego što te prijedloge podnesu na regulatorno odobrenje. U svim se slučajevima zajedno s podneskom prijedloga daje utemeljeno obrazloženje za uvrštavanje ili neuvrštavanje stajališta proizišlih iz savjetovanja koje se pravodobno objavljuje, prije objave prijedloga odredaba i uvjeta ili metodologija ili istodobno s njom.

Članak 11.

Obveze u pogledu povjerljivosti

1. Sve povjerljive informacije koje su primljene, razmijenjene ili prosljeđene u skladu s ovom Uredbom podliježu uvjetima čuvanja profesionalne tajne koji su navedeni u stavcima 2., 3. i 4.
2. Obveza čuvanja poslovne tajne primjenjuje se na sve osobe na koje se primjenjuju odredbe ove Uredbe.
3. Povjerljive informacije koje osobe ili regulatorna tijela iz stavka 2. prime tijekom obavljanja svojih dužnosti ne smiju se otkriti ni jednoj drugoj osobi ni tijelu, ne dovodeći pritom u pitanje slučajeve obuhvaćene nacionalnim pravom, ostalim odredbama ove Uredbe ili drugim relevantnim zakonodavstvom [Energetske zajednice ili nacionalnim zakonodavstvom](#).
4. Ne dovodeći u pitanje slučajeve obuhvaćene nacionalnim pravom ili pravom [Energetske zajednice](#), regulatorna tijela, tijela ili osobe koji primaju povjerljive informacije u skladu s ovom Uredbom mogu se njima koristiti samo za potrebe obavljanja svojih dužnosti u skladu s ovom Uredbom, osim ako postoji pisano dopuštenje izvornog vlasnika podataka.

Članak 12.

Objavljivanje informacija

1. Svi subjekti iz članka 1. stavka 2. moraju dostavljati OPS-u sve relevantne informacije kako bi ispunili svoje obveze utvrđene u stavcima od 3. do 5.
2. Svi subjekti iz članka 1. stavka 2. osiguravaju da se informacije iz stavaka od 3. do 5. objavljuju pravovremeno i u obliku koji neće stvarno ili potencijalno povećati ili narušiti konkurentnost ni jednog pojedinca ili poduzeća.
3. Svaki OPS mora objaviti sljedeće informacije čim one postanu dostupne:
 - (a) informacije o trenutnoj ravnoteži sustava na svojim područjima planiranja razmjene mora objaviti što prije, a najkasnije 30 minuta nakon stvarnog vremena;
 - (b) informacije o svim ponudama energije uravnoteženja iz svojih područja planiranja razmjene, prema potrebi anonimne, najkasnije 30 minuta nakon završetka relevantne tržišne vremenske jedinice. Informacije moraju obuhvaćati sljedeće:
 - i. vrstu proizvoda;
 - ii. razdoblje valjanosti;
 - iii. ponuđene količine;
 - iv. ponuđene cijene;
 - v. informacije o tome je li ponuda proglašena neraspoloživom;
 - (c) informacije o tome je li ponuda energije uravnoteženja pretvorena iz posebnog proizvoda ili iz integriranog sustava planiranja najkasnije 30 minuta nakon kraja relevantne tržišne vremenske jedinice;
 - (d) informacije o tome kako su ponude energije uravnoteženja iz posebnih proizvoda ili integriranog procesa planiranja pretvorene u ponude energije uravnoteženja iz standardnih proizvoda najkasnije 30 minuta nakon kraja relevantne tržišne vremenske jedinice;

- (e) zbirne informacije o ponudama energije uravnoteženja najkasnije 30 minuta nakon kraja relevantne tržišne vremenske jedinice, a koje moraju obuhvaćati:
 - i. ukupnu količinu iz ponuđenih ponuda energije uravnoteženja;
 - ii. ukupnu količinu iz ponuđenih ponuda energije uravnoteženja raščlanjenu po vrstama rezervi;
 - iii. ukupnu količinu iz ponuđenih i aktiviranih ponuda energije uravnoteženja raščlanjenu po standardnim i posebnim proizvodima;
 - iv. količinu neraspoloživih ponuda raščlanjenu po vrstama rezervi;
- (f) informacije, prema potrebi anonimne, o ponuđenim količinama i ponuđenim cijenama nabavljenog rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava najkasnije jedan sat nakon objavljivanja rezultata nabave ponuđačima;
- (g) početne odredbe i uvjete što se odnose na uravnoteženje iz članka 18. najkasnije jedan mjesec prije primjene, a sve izmjene odredaba i uvjeta odmah nakon što ih odobri mjerodavno regulatorno tijelo u skladu s [člankom 59. Direktive \(EU\) 2019/944](#), kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/13/MC-EnC;
- (h) sljedeće informacije o dodjeli prekozonskog kapaciteta za razmjenu rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava ili dijeljenje rezervi u skladu s člankom 38. najkasnije 24 sata nakon dodjele i 6 sati prije upotrebe dodijeljenog prekozonskog kapaciteta:
 - i. datum i vrijeme odluke o dodjeli;
 - ii. razdoblje na koje je dodijeljen;
 - iii. dodijeljene količine;
 - iv. tržišne vrijednosti na kojima se temeljio postupak dodjele u skladu s člankom 39.;
- (i) sljedeće informacije o upotrebi dodijeljenog prekozonskog kapaciteta za razmjenu rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava ili dijeljenje rezervi u skladu s člankom 38. najkasnije jedan tjedan nakon upotrebe dodijeljenog prekozonskog kapaciteta:
 - i. količinu dodijeljenog i iskorištenog prekozonskog kapaciteta po tržišnoj vremenskoj jedinici;
 - ii. količinu oslobođenog prekozonskog kapaciteta za iduća razdoblja po tržišnoj vremenskoj jedinici;
 - iii. procijenjene ostvarene troškove i koristi postupka dodjele;
- (j) odobrene metodologije iz članaka 40., 41. i 42. [Uredbe \(EU\) 2017/2195](#) najkasnije jedan mjesec prije njihove primjene;
- (k) opis zahtjeva za sve načinjene algoritme i njihove izmjene iz članka 58. [stavaka 1. i 2. Uredbe \(EU\) 2017/2195](#) i članka 58. [stavaka 3. i 4.](#) najkasnije jedan mjesec prije njihove primjene;
- (l) zajedničko godišnje izvješće iz članka 59.

4. Ovisno o odobrenju u skladu s člankom 18. OPS može uskratiti objavu informacija o ponuđenim cijenama i količinama rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava ili ponudama energije uravnoteženja ako je to opravdano zbog sumnji u zloupotrebu tržišta i ne remeti djelotvorno funkcioniranje tržišta električne energije. OPS o uskraćenim objavama obavješćuje mjerodavno regulatorno tijelo najmanje jedanput na godinu u skladu s [člankom 59.](#)

Direktive (EU) 2019/944, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/13/MC-EnC.

5. U roku od dvije godine od stupanja na snagu ove Uredbe svaki OPS mora objaviti informacije u skladu sa stavkom 3. u zajednički dogovorenom ili primjenjenom usklađenom obliku barem na platformi za transparentnost informacija uspostavljenoj u skladu s člankom 3. Uredbe Komisije (EU) br. 543/2013, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2015/01/MC-EnC. <...>

Članak 13.

Delegiranje i dodjeljivanje dužnosti

1. OPS može delegirati bilo koju dužnost, u cjelini ili djelomično, koja mu je povjerena na temelju ove Uredbe najmanje jednoj trećoj strani ako treća strana može obavljati tu funkciju barem jednako učinkovito kao taj OPS. OPS koji delegira ostaje odgovoran za osiguravanje usklađenosti s obvezama na temelju ove Uredbe, uključujući osiguravanje pristupa informacijama koje su nužne za nadzor koji provodi mjerodavno regulatorno tijelo u skladu s člankom 59. Direktive (EU) 2019/944, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/13/MC-EnC.

2. Prije delegiranja predmetna treća strana mora OPS-u koji delegira dokazati da može obavljati dužnosti koje se delegiraju.

3. Ako se trećoj strani delegira u cijelosti ili djelomično bilo koja dužnost iz ove Uredbe, OPS koji delegira mora se prije delegiranja pobrinuti da su sklopljeni odgovarajući sporazumi o povjerljivosti u skladu s obvezama u pogledu povjerljivosti. Nakon što trećoj strani delegira u cijelosti ili djelomično bilo koju dužnost OPS koji delegira o toj odluci mora obavijestiti mjerodavno regulatorno tijelo i mora je objaviti na internetu.

4. Ne dovodeći u pitanje dužnosti povjerene OPS-ovima na temelju Direktive (EU) 2019/944, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/13/MC-EnC, Ugovorna strana ili, ako je primjenjivo, mjerodavno regulatorno tijelo može trećim stranama dodijeliti dužnosti ili obveze povjerene OPS-ovima na temelju ove Uredbe. Ta Ugovorna strana ili, ako je primjenjivo, to regulatorno tijelo smije dodijeliti samo one dužnosti i obveze OPS-a koje ne zahtijevaju izravnu suradnju, zajedničko odlučivanje ili stupanje u ugovorne odnose s OPS-ovima iz drugih država članica ili Ugovornih strana. Predmetna treća strana mora prije dodjele dokazati Ugovornoj strani ili, prema potrebi, mjerodavnom regulatornom tijelu da može obavljati dužnost koja bi joj trebala biti dodijeljena.

5. Ako Ugovorna strana ili regulatorno tijelo trećoj strani dodijeli dužnosti i obveze, upućivanja na OPS-ove u ovoj Uredbi smatraju se upućivanjima na subjekt kojem su dodijeljene. Mjerodavno regulatorno tijelo mora osigurati nadzor nad tim subjektom s obzirom na dodijeljene dužnosti i obveze.

GLAVA II.
TRŽIŠTE ELEKTRIČNE ENERGIJE URAVNOTEŽENJA

POGLAVLJE 1.
Uloge i odgovornosti

Članak 14.
Uloga OPS-ova

1. Svaki je OPS odgovoran za nabavu usluga uravnoteženja od pružatelja usluge uravnoteženja radi osiguravanja pogonske sigurnosti.
2. Svaki OPS primjenjuje samostalni dispečerski model za utvrđivanje rasporeda proizvodnje i potrošnje. OPS-ovi koji primjenjuju središnji dispečerski model u trenutku stupanja na snagu ove Uredbe moraju to u skladu s [člankom 59. Direktive \(EU\) 2019/944](#), kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/13/MC-EnC, prijaviti mjerodavnom regulatornom tijelu kako bi nastavili primjenjivati središnji dispečerski model za utvrđivanje rasporeda proizvodnje i potrošnje. Mjerodavno regulatorno tijelo provjerava jesu li dužnosti i odgovornosti OPS-a u skladu s definicijom iz članka 2. stavka 18.

Članak 15.
Suradnja s ODS-ovima

1. ODS-ovi, OPS-ovi, pružatelji usluge uravnoteženja i subjekti odgovorni za odstupanje surađuju kako bi se osiguralo učinkovite i djelotvorno uravnoteženje.
2. Svaki ODS mora pravodobno dostaviti priključnom OPS-u sve informacije potrebne za obračun odstupanja u skladu s uvjetima i odredbama za uravnoteženje iz članka 18.
3. Svaki OPS može zajednički s ODS-ovima s priključenim pružateljem rezerve na regulacijskom području OPS-a razraditi metodologiju za raspodjelu troškova nastalih zbog radnji ODS-ova u skladu s člankom 182. stavcima 4. i 5. Uredbe Komisije (EU) 2017/1485, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC. Metodologijom se mora osigurati pravedna raspodjela troškova uzimajući u obzir odgovornosti uključenih strana.
4. ODS-ovi moraju obavijestiti priključne OPS-ove o svim ograničenjima određenima u skladu s člankom 182. stavcima 4. i 5. Uredbe Komisije (EU) 2017/1485, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC, koja mogu utjecati na zahtjeve utvrđene u ovoj Uredbi.

Članak 16.
Uloga pružatelja usluge uravnoteženja

1. Pružatelj usluge uravnoteženja mora se kvalificirati za davanje ponuda energije uravnoteženja ili ponuda rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava koje aktivira ili nabavlja priključni OPS ili, u modelu OPS-PUU, OPS ugovaratelj. Uspješan završetak pretkvalifikacijskog postupka, koji je odgovornost priključnog OPS-a i koji se izvodi u skladu s člancima 159. i 162. Uredbe (EU) 2017/1485, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC, smatra se preduvjetom uspješnog prolaska kvalifikacijskog procesa za pružatelja usluge uravnoteženja u skladu s ovom Uredbom.

2. Svaki pružatelj usluge uravnoteženja mora dostaviti priključnom OPS-u svoje ponude rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava koje utječu na najmanje jednog subjekta odgovornog za odstupanje.
3. Svaki pružatelj usluge uravnoteženja koji sudjeluje u nabavi rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava podnosi i ima pravo ažurirati svoje ponude tog kapaciteta prije vremena zatvaranja procesa nabave.
4. Svaki pružatelj usluge uravnoteženja s ugovorom za rezervirani kapacitet za uravnoteženje sustava dostavlja svojem priključnom OPS-u ponude energije uravnoteženja ili ponude unutar integriranog sustava planiranja koje odgovaraju količini, proizvodima i drugim zahtjevima utvrđenima u ugovoru o rezerviranom kapacitetu za uravnoteženje sustava.
5. Svaki pružatelj usluge uravnoteženja ima pravo dostavljati svojem priključnom OPS-u ponude energije uravnoteženja iz standardnih ili posebnih proizvoda ili ponude unutar integriranog sustava planiranja za koje je prošao pretkvalifikacijski postupak u skladu s člancima 159. i 162. Uredbe (EU) 2017/1485, [kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC](#).
6. Cijena ponuda energije uravnoteženja ili ponuda unutar integriranog sustava planiranja iz standardnih i posebnih proizvoda u skladu sa stavkom 4. ne smije biti unaprijed određena u ugovoru o rezerviranom kapacitetu za uravnoteženje sustava. OPS može predložiti izuzeće od tog pravila u prijedlogu uvjeta i odredaba u pogledu organizacije uravnoteženja u skladu s člankom 18. Takvo se izuzeće primjenjuje samo na posebne proizvode u skladu s člankom 26. stavkom 3. točkom (b) i prilaže mu se obrazloženje kojim se dokazuje njegova veća ekonomičnost.
7. Ponude energije uravnoteženja ili ponude unutar integriranog sustava planiranja dostavljene u skladu s člankom 4. ne smiju se diskriminirati u odnosu na ponude energije uravnoteženja ili ponude unutar integriranog sustava planiranja dostavljene u skladu s člankom 5. niti obrnuto.
8. Jedinica ili grupa za pružanje rezerve, postrojenje kupca ili treća strana i povezani subjekti odgovorni za odstupanje u skladu s člankom 18. stavkom 4. točkom (d) moraju pripadati istom području planiranja razmjene za bilo koji proizvod za uravnoteženje energije ili rezervirani kapacitet za uravnoteženje sustava.

Članak 17.

Uloga subjekata odgovornih za odstupanje

1. Svaki subjekt odgovoran za odstupanje nastoji u stvarnom vremenu održavati ravnotežu ili pomagati da elektroenergetski sustav bude uravnotežen. Podrobni zahtjevi koji se odnose na tu obvezu definiraju se u prijedlozima uvjeta i odredaba u pogledu organizacije uravnoteženja u skladu s člankom 18.
2. Svaki subjekt odgovoran za odstupanje financijski je odgovoran za odstupanja za koja se provodi obračun s priključnim OPS-om.
3. Svaki subjekt odgovoran za odstupanje može prije vremena zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona mijenjati rasporede potrebne za izračunavanje svoje pozicije u skladu s člankom 54. OPS-ovi koji primjenjuju središnji dispečerski model mogu utvrditi posebne uvjete i posebna pravila za mijenjanje rasporeda subjekta odgovornog za odstupanje u uvjetima i odredbama u pogledu organizacije uravnoteženja u skladu s člankom 18.

4. Nakon vremena zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona svaki subjekt odgovoran za odstupanje može u skladu s pravilima utvrđenima u uvjetima i odredbama u pogledu organizacije uravnoteženja u skladu s člankom 18. mijenjati unutarnje komercijalne rasporede potrebne za izračunavanje svoje pozicije u skladu s člankom 54.

Članak 18.

Uvjeti i odredbe za uravnoteženje

1. U roku od šest mjeseci od stupanja na snagu ove Uredbe i za sva područja planiranja razmjene pojedine **Ugovorne strane** OPS-ovi te **Ugovorne strane** moraju sastaviti prijedlog:

- (a) uvjeta i odredaba za pružatelje usluge uravnoteženja;
- (b) uvjeta i odredaba za subjekte odgovorne za odstupanje.

Ako LFC područje čini više od jednog OPS-a, svi OPS-ovi tog LFC područja smiju sastaviti zajednički prijedlog koji podliježe odobrenju mjerodavnih regulatornih tijela.

2. Uvjetima i odredbama u skladu sa stavkom 1. moraju se obuhvatiti i pravila za suspenziju i ponovno pokretanje tržišnih aktivnosti u skladu s člankom 36. Uredbe Komisije (EU) 2017/2196, [kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC](#), te pravila obračuna u slučaju suspenzije tržišta u skladu s člankom 39. Uredbe Komisije (EU) 2017/2196, [kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC](#), nakon odobrenja u skladu s člankom 4. Uredbe Komisije (EU) 2017/2196, [kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC](#).

3. Pri izradi prijedloga uvjeta i odredaba za pružatelje usluge uravnoteženja i subjekte odgovorne za odstupanje svaki OPS mora:

- (a) koordinirati se s OPS-ovima i ODS-ovima koji mogu biti zahvaćeni tim uvjetima i odredbama;
- (b) poštovati okvire za uspostavu europskih platforma za razmjenu energije uravnoteženja i proces razmjene odstupanja u skladu s člancima od 19. do 22. [Uredbe \(EU\) 2017/2195](#);
- (c) uključivati druge ODS-ove i dionike u cijeli proces izrade prijedloga i uzimati u obzir njihova stajališta ne dovodeći u pitanje javno savjetovanje u skladu s člankom 10.

4. Uvjetima i odredbama za pružatelje usluge uravnoteženja mora se:

- (a) definirati razumne i opravdane zahtjeve za pružatelje usluga uravnoteženja;
- (b) omogućiti agregiranje postrojenja kupca, postrojenja za pohranu energije i elektrana u području planiranja razmjene radi nuđenja usluga uravnoteženja u skladu s uvjetima iz stavka 5. točke (c);
- (c) omogućiti vlasnicima postrojenja kupca, trećim stranama i vlasnicima elektrana s konvencionalnim ili obnovljivim izvorima energije te vlasnicima jedinica za pohranu energije da postanu pružatelji usluge uravnoteženja;
- (d) zahtijevati da se svaka ponuda energije uravnoteženja od pružatelja usluge uravnoteženja dodijeli najmanje jednom subjektu odgovornom za odstupanje kako bi se omogućio izračun korekcije odstupanja u skladu s člankom 49.

5. Uvjeti i odredbe za pružatelje usluge uravnoteženja moraju sadržavati:

- (a) pravila za kvalifikacijski postupak na temelju kojeg se postaje pružatelj usluge uravnoteženja u skladu s člankom 16.;

- (b) pravila, zahtjeve i rokove za nabavu i prijenos rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava u skladu s člancima od 32. do 34.;
 - (c) pravila i uvjete u skladu s kojima skupovi postrojenja kupca, postrojenja za pohranu energije i elektrana u području planiranja razmjene mogu postati pružatelji usluge uravnoteženja;
 - (d) zahtjeve za podatke i informacije što se moraju dostavljati priključnom OPS-u i, prema potrebi, ODS-u s priključenim pružateljem rezervi tijekom pretkvalifikacijskog postupka i rada tržišta uravnoteženja;
 - (e) pravila i uvjete dodjele svake ponude energije uravnoteženja od pružatelja usluge uravnoteženja subjektima odgovornima za odstupanje u skladu sa stavkom 4. točkom (d);
 - (f) zahtjeve za podatke i informacije što se moraju dostavljati priključnom OPS-u i, prema potrebi, ODS-u s priključenim pružateljem rezervi radi evaluacije pružanja usluga uravnoteženja u skladu s člankom 154. stavcima 1. i 8., stavkom 158. člankom 1. točkom (e), stavkom 158. člankom 4. točkom (b), stavkom 161. člankom 1. točkom (f), stavkom 161. člankom 4. točkom (b) Uredbe (EU) 2017/1485, [kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC](#);
 - (g) definiciju lokacije za svaki standardni i posebni proizvod uzimajući u obzir stavak 5. točku (c);
 - (h) pravila za određivanje količine energije uravnoteženja za koju se provodi obračun s pružateljem usluge uravnoteženja u skladu s člankom 45.;
 - (i) pravila za obračun pružatelja usluge uravnoteženja definirana u skladu s poglavljima 2. i 5. glave V.;
 - (j) najdulje razdoblje za finalizaciju obračuna energije uravnoteženja s pružateljem usluge uravnoteženja u skladu s člankom 45. za bilo koje razdoblje obračuna odstupanja;
 - (k) posljedice u slučaju nepoštovanja uvjeta i odredaba koje se primjenjuju na pružatelje usluge uravnoteženja.
6. Uvjeti i odredbe za subjekte odgovorne za odstupanje moraju sadržavati:
- (a) definiciju odgovornosti za uravnoteženje za svaki priključak koja ne smije imati nikakva preklapanja ili rupe u odgovornosti koju za uravnoteženje imaju različiti sudionici na tržištu koji pružaju usluge tom priključku;
 - (b) zahtjeve koje treba ispuniti da bi se postalo subjekt odgovoran za odstupanje;
 - (c) zahtjev da svi subjekti odgovorni za odstupanje moraju biti financijski odgovorni za svoja odstupanja i da se za ta odstupanja provodi obračun s priključnim OPS-om;
 - (d) zahtjeve za podatke i informacije što se dostavljaju priključnom OPS-u radi izračunavanja odstupanja;
 - (e) pravila u skladu s kojima subjekti odgovorni za odstupanje mogu mijenjati svoje rasporede prije i nakon vremena zatvaranja trgovanja energijom na unutardnevnom tržištu u skladu s člankom 17. stavcima 3. i 4.;
 - (f) pravila za obračun subjekata usluge uravnoteženja definirana u skladu s poglavljem 4. glave V.;
 - (g) razgraničenje područja odstupanja u skladu s člankom 54. stavkom 2. i područja definiranja cijene odstupanja;

- (h) najdulje razdoblje za finalizaciju obračuna odstupanja sa subjektima odgovornima za odstupanje za bilo koje razdoblje obračuna odstupanja u skladu s člankom 54.;
- (i) posljedice u slučaju nepoštovanja uvjeta i odredaba koje se primjenjuju na subjekte odgovorne za odstupanje;
- (j) obvezu subjekata odgovornih za odstupanje da priključnom OPS-u jave svaku promjenu pozicije;
- (k) pravila za obračun u skladu s člancima od 52. do 55.;
- (l) ako postoje, odredbe o isključivanju odstupanja iz obračuna odstupanja ako su povezana s uvođenjem ograničenja promjena snage za ublažavanje determinističkih odstupanja frekvencije u skladu s člankom 137. stavkom 4. Uredbe (EU) 2017/1485, [kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC](#).

7. Svaki priključni OPS može u prijedloge uvjeta i odredaba za pružatelje usluge uravnoteženja ili u prijedloge uvjeta i odredaba za subjekte odgovorne za odstupanje uvrstiti sljedeće elemente:

- (a) zahtjev pružateljima usluge uravnoteženja da dostavljaju informacije o neiskorištenom proizvodnom kapacitetu i drugim svojim resursima za uravnoteženje nakon vremena zatvaranja tržišta dan unaprijed i nakon vremena zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona;
- (b) ako je opravdano, zahtjev pružateljima usluge uravnoteženja da nude neiskorišteni proizvodni kapacitet ili druge resurse za uravnoteženje putem ponuda energije uravnoteženja ili ponuda unutar integriranog sustava planiranja na tržištima uravnoteženja nakon vremena zatvaranja tržišta dan unaprijed, ne dovodeći pritom u pitanje mogućnost da pružatelji usluge uravnoteženja mijenjaju ponude energije uravnoteženja prije roka za ponude energije uravnoteženja ili roka za ponude unutar integriranog sustava planiranja zbog trgovanja na unutardnevnom tržištu;
- (c) ako je opravdano, zahtjev pružateljima usluge uravnoteženja da nude neiskorišteni proizvodni kapacitet ili druge resurse za uravnoteženje putem ponuda energije uravnoteženja ili ponuda unutar integriranog sustava planiranja na tržištima uravnoteženja nakon vremena zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona;
- (d) specifične zahtjeve s obzirom na poziciju subjekata odgovornih za odstupanje dostavljenu nakon razdoblja tržišta dan unaprijed kako bi se osiguralo da je zbroj njihovih prekograničnih i internih tržišnih planova jednak zbroju planova fizičke proizvodnje i potrošnje, uzimajući, prema potrebi, u obzir kompenzaciju električnih gubitaka;
- (e) izuzeće od obveze objavljivanja informacija o ponuđenim cijenama energije uravnoteženja ili ponuda rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje zbog sumnji u zloupotrebu tržišta u skladu s člankom 12. stavkom 4.;
- (f) izuzeće za posebne proizvode definirane u članku 26. stavku 3. točki (b) od primjene članka 16. stavka 6. kako bi se unaprijed odredila cijena ponuda energije uravnoteženja u ugovoru o rezerviranom kapacitetu za uravnoteženje sustava;
- (g) primjenu sustava dvostrukih cijena za sva odstupanja na temelju uvjeta utvrđenih u skladu s člankom 52. stavkom 2. točkom (d) podtočkom i. [Uredbe \(EU\) 2017/2195](#), te metodologiju za primjenu sustava dvostrukih cijena u skladu s člankom 52. stavkom 2. točkom (d) podtočkom ii. [Uredbe \(EU\) 2017/2195](#).

8. OPS-ovi koji primjenjuju središnji dispečerski model u uvjete i odredbe za uravnoteženje moraju uvrstiti i sljedeće elemente:

- (a) rok za ponude unutar integriranog sustava planiranja u skladu s člankom 24. stavkom 5.;
 - (b) pravila za ažuriranje ponuda unutar integriranog sustava planiranja nakon svakog roka za ponude unutar integriranog sustava planiranja u skladu s člankom 24. stavkom 6.;
 - (c) pravila upotrebe ponuda unutar integriranog sustava planiranja prije roka za ponude energije uravnoteženja u skladu s člankom 24. stavkom 7.;
 - (d) pravila za pretvaranje ponuda unutar integriranog sustava planiranja u skladu s člankom 27.
9. Svaki OPS mora unutar svojih područja planiranja razmjene pratiti ispunjavaju li sve strane zahtjeve utvrđene u uvjetima i odredbama za uravnoteženje.

POGLAVLJE 2.

Europske platforme za razmjenu energije uravnoteženja

Članak 19.

Europska platforma za razmjenu energije uravnoteženja iz zamjenskih rezervi

- 1. <...>
- 2. <...>
- 3. <...>
- 4. <...>
- 5. U roku od jedne godine od stupanja na snagu ove Uredbe <...> svi OPS-ovi iz Ugovornih strana koji provode proces ponovnog osiguravanja rezerve u skladu s dijelom IV. Uredbe (EU) 2017/1485, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC i povezani su s najmanje jednim susjednim OPS-om koji provodi taj proces <...> putem europske platforme, uspostavljene u skladu sa članom 19. Uredbe (EU) 2017/2195, moraju:
 - (a) davati sve ponude energije uravnoteženja iz svih standardnih proizvoda za zamjenske rezerve;
 - (b) razmjenjivati sve ponude energije uravnoteženja iz svih standardnih proizvoda za zamjenske rezerve, osim nerasploživih ponuda u skladu s člankom 29. stavkom 14.;
 - (c) nastojati ispunjavati sve svoje potrebe za energijom uravnoteženja iz zamjenskih rezervi.

Članak 20.

Europska platforma za razmjenu energije uravnoteženja iz rezervi za ponovnu uspostavu frekvencije s ručnom aktivacijom

- 1. <...>
- 2. <...>
- 3. <...>
- 4. <...>
- 5. <...>
- 6. U roku od dvije godine od stupanja na snagu ove Uredbe <...>, svi OPS-ovi iz Ugovornih strana <...> moraju uvesti i pustiti u rad europsku platformu za razmjenu energije i putem europske platforme, uspostavljene u skladu sa člankom 20. Uredbe (EU) 2017/2195, moraju:

- (a) davati sve ponude energije uravnoteženja iz svih standardnih proizvoda za rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije s ručnom aktivacijom;
- (b) razmjenjivati sve ponude energije uravnoteženja iz svih standardnih proizvoda za rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije s ručnom aktivacijom, osim neraspoloživih ponuda u skladu s člankom 29. stavkom 14.;
- (c) nastojati ispunjavati sve svoje potrebe za energijom uravnoteženja iz rezervi za ponovnu uspostavu frekvencije s ručnom aktivacijom.

Članak 21.

Europska platforma za razmjenu energije uravnoteženja iz rezervi za ponovnu uspostavu frekvencije s automatskom aktivacijom

- 1. <...>
- 2. <...>
- 3. <...>
- 4. <...>
- 5. <...>

6. U roku od dvije godine od stupanja na snagu ove Uredbe <...>, svi OPS-ovi iz Ugovornih strana <...> koji provode automatski proces ponovne uspostave nazivne frekvencije u skladu s dijelom IV. Uredbe (EU) 2017/1485, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC, <...> putem europske platforme, uspostavljene u skladu sa člankom 21. Uredbe (EU) 2017/2195, moraju:

- (a) davati sve ponude energije uravnoteženja iz svih standardnih proizvoda za rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije s automatskom aktivacijom;
- (b) razmjenjivati sve ponude energije uravnoteženja iz svih standardnih proizvoda za rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije s automatskom aktivacijom, osim neraspoloživih ponuda u skladu s člankom 29. stavkom 14.;
- (c) nastojati ispunjavati sve svoje potrebe za energijom uravnoteženja iz rezervi za ponovnu uspostavu frekvencije s automatskom aktivacijom.

Članak 22.

Europska platforma za proces razmjene odstupanja

- 1. <...>
- 2. <...>
- 3. <...>
- 4. <...>

5. U roku od jedne godine od stupanja na snagu ove Uredbe <...>, svi OPS-ovi iz Ugovornih strana <...> koji provode proces ponovne uspostave nazivne frekvencije u skladu s dijelom IV. Uredbe (EU) 2017/1485, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC, <...> moraju upotrebljavati europsku platformu uspostavljenu u skladu sa člankom 22. Uredbe (EU) 2017/2195, za izvođenje procesa razmjene odstupanja, barem za sinkrono područje kontinentalne Europe.

Članak 23.

Raspodjela troškova među OPS-ovima u različitim državama članicama i Ugovornim stranama

1. Svi OPS-ovi dostavljaju godišnje izvješće mjerodavnim regulatornim tijelima u skladu s člankom 59. Direktive (EU) 2019/944, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/13/MC-EnC, u kojem su detaljno objašnjeni troškovi uspostave, promjena i vođenja europskih platforma u skladu s člancima od 19. do 22. Uredbe (EU) 2017/2195, primjenjive na OPS-ove relevantne Ugovorne strane. <...>
2. Troškovi iz stavka 1. moraju se raščlaniti na:
 - (a) zajedničke troškove proizišle iz koordiniranih aktivnosti svih OPS-ova koji sudjeluju na pojedinim platformama;
 - (b) regionalne troškove proizišle iz aktivnosti nekoliko, no ne svih, OPS-ova koji sudjeluju na pojedinim platformama;
 - (c) nacionalne troškove proizišle iz aktivnosti OPS-ova u određenoj državi članici koji sudjeluju na pojedinim platformama;
3. Zajedničke troškove iz stavka 2. točke (a) dijele OPS-ovi u državama članicama i Ugovornim stranama što sudjeluju na europskim platformama. Iznos koji trebaju platiti <...> izračunava se u skladu sa člankom 23. stavkom 3. Uredbe (EU) 2017/2195. <...>
4. Kako bi se uzelo u obzir promjene zajedničkih troškova ili promjene u pogledu OPS-ova koji sudjeluju na platformama, proračun zajedničkih troškova redovito se prilagođava.
5. OPS-ovi koji surađuju u određenoj regiji zajednički se dogovaraju o prijedlogu raspodjele regionalnih troškova u skladu sa stavkom 2. točkom (b). Prijedlog zatim pojedinačno odobravaju mjerodavna regulatorna tijela svih Ugovornih strana i država članica <...> u regiji. <...>
6. Načela raspodjele troškova primjenjuju se na troškove uspostavljanja, mijenjanja i vođenja europskih platformi od odobrenja prijedloga odgovarajućih provedbenih okvira u skladu s člankom 19. stavkom 1., člankom 20. stavkom 1., člankom 21. stavkom 1. te člankom 22. stavkom 1. Uredbe (EU) 2017/2195. Ako se u provedbenim okvirima predloži da postojeći projekti prerastu u europsku platformu, svi OPS-ovi koji sudjeluju u postojećim projektima mogu predložiti da se udio troškova koji su nastali prije odobrenja prijedloga provedbenih okvira, a izravno su povezani s razvojem i uvođenjem tog projekta te ocijenjeni razumnima, učinkovitima i razmjernima, smatra dijelom zajedničkih troškova u skladu sa stavkom 2. točkom (a).

Članak 24.

Rok za ponude energije uravnoteženja

1. <...> Svi OPS-ovi moraju uskladiti rok za ponude energije uravnoteženja za standardne usluge sa rokom za ponude energije uravnoteženja na razini Energetske zajednice i to barem za sljedeće procese:
 - (a) zamjenske rezerve;
 - (b) rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije s ručnom aktivacijom;
 - (c) rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije s automatskom aktivacijom;
2. Rokovi za ponude energije uravnoteženja:

- (a) moraju biti što bliži stvarnom vremenu;
 - (b) ne smiju istjecati prije vremena zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona;
 - (c) osigurati dovoljno vremena za potrebne procese uravnoteženja.
3. Nakon isteka roka za ponude energije uravnoteženja pružatelji usluge uravnoteženja ne smiju davati ili ažurirati ponude energije uravnoteženja.
4. Nakon isteka roka za ponude energije uravnoteženja pružatelji usluge uravnoteženja bez nepotrebnog odgađanja izvješćuju priključnog OPS-a o svakoj količini iz neraspoloživih ponuda energije za uravnoteženje u skladu s člankom 158. stavkom 4. točkom (b) i člankom 161. stavkom 4. točkom (b). Uredbe (EU) 2017/1485, [kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC](#). Ako pružatelj usluge uravnoteženja ima mjesto priključenja na ODS-a i ako to zahtijeva ODS, on bez nepotrebnog odgađanja obavješćuje i ODS-a o svim neraspoloživim količinama ponuđene energije uravnoteženja.
5. U roku od dvije godine od stupanja na snagu ove Uredbe svaki OPS koji primjenjuje središnji dispečerski model mora odrediti barem jedan rok za ponude unutar integriranog sustava planiranja koji:
- (a) mora pružateljima usluge uravnoteženja omogućiti da ažuriraju ponude unutar integriranog sustava planiranja što je moguće bliže stvarnom vremenu;
 - (b) smije biti najviše osam sati prije stvarnog vremena;
 - (c) mora biti prije roka OPS-u za prosljeđivanje ponuda energije uravnoteženja.
6. Nakon isteka svakog roka za ponude unutar integriranog sustava planiranja te se ponude smiju mijenjati samo u skladu s pravilima koja odredi priključni OPS u uvjetima i odredbama za pružatelje usluge uravnoteženja utvrđenima u skladu s člankom 18. Ta se pravila moraju uvesti prije nego što se priključni OPS uključi u bilo kakve procese za razmjenu energije uravnoteženja i njima se pružateljima usluge uravnoteženja mora omogućiti da, u mjeri u kojoj je to moguće, ažuriraju ponude unutar integriranog sustava planiranja do vremena zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona, a da se pritom osigurava:
- (a) ekonomska učinkovitost integriranog sustava planiranja;
 - (b) pogonska sigurnost;
 - (c) dosljednost u svim iteracijama integriranog sustava planiranja;
 - (d) pošteno i jednako postupanje prema svim pružateljima usluge uravnoteženja u području planiranja razmjene;
 - (e) da nema nikakvog nepovoljnog učinka na integrirani sustav planiranja.
7. Svaki OPS koji primjenjuje središnji dispečerski model utvrđuje pravila za upotrebu ponuda unutar integriranog sustava planiranja prije roka za ponude energije uravnoteženja u skladu s člankom 18. stavkom 8. točkom (c) kako bi se:
- (a) osiguralo da OPS ispunjava svoje zahtjeve u pogledu kapaciteta rezerve u stvarnom vremenu;
 - (b) osigurali dovoljni resursi za uklanjanje unutarnjih zagušenja;
 - (c) osigurala mogućnost izvedivog dispečiranja elektrana i postrojenja kupca u stvarnom vremenu.

Članak 25.

Zahtjevi za standardne proizvode

1. Standardni proizvodi za energiju uravnoteženja primjenjuju se u okviru <...> provedbe <...> europskih platformi u skladu s člancima od 19. do 21. <...> Najkasnije od trenutka kad se OPS iz Ugovorne strane počne koristiti europskom platformom o kojoj je riječ, OPS mora upotrebljavati samo standardne i, ako je to opravdano, posebne proizvode energije uravnoteženja radi održavanja ravnoteže sustava u skladu s člancima 127., 157. i 160. Uredbe (EU) 2017/1485, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC.
2. U roku od jedne godine od stupanja na snagu ove Uredbe svi OPS-ovi moraju primjenjivati popis standardnih proizvoda za rezervirani kapacitet za uravnoteženje sustava za rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije i zamjenske rezerve, usvojen u skladu s člankom 25. Uredbe (EU) 2017/2195.
3. <...>
4. <...>
5. <...>
6. Standardnim proizvodima za energiju uravnoteženja i rezervirani kapacitet za uravnoteženje sustava mora se:
 - (a) osiguravati učinkovita standardizacija, poticati prekogranična konkurencija i likvidnost te izbjeći nepotrebno cjepljanje tržišta;
 - (b) vlasnicima postrojenja kupca, trećim stranama i vlasnicima elektrana s obnovljivim izvorima energije te vlasnicima jedinica za pohranu energije olakšati sudjelovanje u svojstvu pružatelja usluge uravnoteženja.

Članak 26.

Zahtjevi za posebne proizvode

1. Za provedbu europskih platformi u skladu s člancima od 19. do 21. svaki OPS može izraditi prijedlog za definiranje i upotrebu posebnih proizvoda za energiju uravnoteženja i rezervirani kapacitet za uravnoteženje sustava. Tim se prijedlogom obuhvaćaju najmanje:
 - (a) definicija posebnih proizvoda i razdoblje u kojem će se koristiti;
 - (b) dokaz da standardni proizvodi nisu dovoljni da se osigura pogonska sigurnost i učinkovito održi ravnoteža sustava ili dokaz da određeni resursi za uravnoteženje ne mogu sudjelovati na tržištu uravnoteženja u okviru standardnih proizvoda;
 - (c) opis mjera predloženih za minimiranje upotrebe posebnih proizvoda ovisno o ekonomskoj učinkovitosti;
 - (d) ako je primjenjivo, pravila za pretvaranje ponude energije uravnoteženja iz posebnih proizvoda u ponude energije uravnoteženja iz standardnih proizvoda;
 - (e) ako je primjenjivo, informacije o postupku pretvaranja ponuda energije uravnoteženja iz posebnih proizvoda u ponude energije uravnoteženja iz standardnih proizvoda i informacije na kojoj će se zajedničkoj listi ekonomskog prvenstva pretvorba dogoditi;
 - (f) dokaz da posebni proizvodi ne prouzrokuju znatne neučinkovitosti i poremećaje na tržištu uravnoteženja unutar i izvan područja planiranja razmjene.

2. Svaki OPS koji upotrebljava posebne proizvode najmanje jedanput svake dvije godine preispituje nužnost upotrebe posebnih proizvoda u skladu s kriterijima utvrđenima u stavku 1.
3. Posebni se proizvode uvode se usporedno s uvođenjem standardnih proizvoda. Nakon upotrebe posebnih proizvoda priključni OPS alternativno može:
 - (a) pretvoriti ponude energije uravnoteženja iz posebnih proizvoda u ponude energije uravnoteženja iz standardnih proizvoda;
 - (b) lokalno aktivirati ponude energije uravnoteženja iz posebnih proizvoda, a da ih ne razmjenjuje.
4. Pravila za pretvaranje ponuda energije uravnoteženja iz posebnih proizvoda u ponude energije uravnoteženja iz standardnih proizvoda u skladu sa stavkom 1. točkom (d):
 - (a) moraju biti pravedna, transparentna i nediskriminatorna;
 - (b) ne smiju stvarati prepreke razmjeni usluga uravnoteženja;
 - (c) moraju osiguravati financijsku neutralnost OPS-ova.

Članak 27.

Pretvaranje ponuda u središnjem dispečerskom modelu

1. Svaki OPS koji primjenjuje središnji dispečerski model mora upotrebljavati ponude unutar integriranog sustava planiranja za razmjenu usluga uravnoteženja ili za dijeljenje rezervi.
2. Svaki OPS koji primjenjuje središnji dispečerski model upotrebljava ponude unutar integriranog sustava planiranja koje su raspoložive za upravljanje sustavom u stvarnom vremenu za pružanje usluga uravnoteženja drugim OPS-ovima, poštujući pritom ograničenja pogonske sigurnosti.
3. Svaki OPS koji primjenjuje središnji dispečerski model pretvara što je više moguće ponuda unutar integriranog sustava planiranja u skladu sa stavkom 2. u standardne proizvode, uzimajući pritom u obzir pogonsku sigurnost. Pravila za pretvaranje ponuda unutar integriranog sustava planiranja u standardne proizvode:
 - (a) moraju biti pravedna, transparentna i nediskriminatorna;
 - (b) ne smiju stvarati prepreke razmjeni usluga uravnoteženja;
 - (c) moraju osiguravati financijsku neutralnost OPS-ova.

Članak 28.

Rezervni postupci

1. Svaki se OPS mora pobrinuti da postoje rezervni postupci u slučaju neuspješno provedenih postupaka iz stavaka 2. i 3.
2. U slučaju neuspješne nabave usluga uravnoteženja priključni OPS ponavlja postupak nabave. OPS mora u najkraćem mogućem roku obavijestiti sudionike na tržištu o primjeni rezervnih postupaka.
3. U slučaju neuspješne koordinirane aktivacije energije uravnoteženja svaki OPS može odstupiti od zajedničke liste ekonomskog prvenstva i o tome što je prije moguće obavijestiti sudionike na tržištu.

GLAVA III.
NABAVA USLUGA URAVNOTEŽENJA

POGLAVLJE 1.
Energija uravnoteženja

Članak 29.

Aktivacija ponuda energije uravnoteženja sa zajedničke liste ekonomskog prvenstva

1. Radi održavanja ravnoteže sustava u skladu s člancima 127., 157. i 160. Uredbe (EU) 2017/1485, **kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC**, svaki OPS mora upotrebljavati troškovno učinkovite ponude energije uravnoteženja koje su dostupne za isporuku u njegovu regulacijskom području na temelju zajedničkih lista ekonomskog prvenstva ili drugog modela **koji se primjenjuje** na temelju članka 21. stavka 5.
2. OPS-ovi ne smiju aktivirati ponude energije uravnoteženja prije odgovarajućeg roka za ponude energije uravnoteženja, osim u ugroženom normalnom pogonu ili poremećenom pogonu kad takve aktivacije pomažu ublažiti težinu tih stanja sustava i osim ako namjena ponuda nije uravnoteženje u skladu sa **člankom 5. stavkom 2. točkom (d)**.
3. U roku od jedne godine od stupanja na snagu ove Uredbe svi OPS-ovi moraju **primjenjivati** metodologiju za klasifikaciju namjena aktivacije ponuda energije uravnoteženja usvojenu u skladu s **člankom 29. stavkom 3. Uredbe (EU) 2017/2195 u skladu s člankom 5. stavkom 2. točkom (d)**. <...>
4. Za svaku ponudu energije uravnoteženja sa zajedničke liste ekonomskog prvenstva koju aktivira OPS mora odrediti namjenu njezine aktivacije na temelju metodologije u skladu sa stavkom 3. Namjena aktivacije mora se javiti i mora biti vidljiva svim OPS-ovima putem optimizacijske funkcije za aktivaciju.
5. Ako aktivacija ponuda energije uravnoteženja odstupa od rezultata optimizacijske funkcije za aktivaciju, OPS mora pravodobno objaviti informacije o razlozima pojave tog odstupanja.
6. Zahtjev optimizacijske funkcije za aktivaciju da se aktivira ponuda energije uravnoteženja obvezuje OPS-a tražitelja i priključnog OPS-a da prihvate razmjenu energije uravnoteženja kao obvezujuću. Svaki priključni OPS mora se pobrinuti da se aktivira ponuda energije uravnoteženja koju izabere optimizacijska funkcija za aktivaciju. Energija uravnoteženja obračunava se u skladu s člankom 50., a između priključnog OPS-a i pružatelja usluge uravnoteženja u skladu s poglavljem 2. glave V.
7. Aktivacija ponuda energije uravnoteženja temelji se na modelu OPS-OPS sa zajedničkom listom ekonomskog prvenstva.
8. Svaki OPS dostavlja sve potrebne podatke za rad algoritma iz članka 58. stavaka 1. i 2. **Uredbe (EU) 2017/2195** optimizacijskoj funkciji za aktivaciju u skladu s pravilima utvrđenima u skladu s člankom 31. stavkom 1.
9. Svaki priključni OPS dostavlja optimizacijskoj funkciji za aktivaciju sve ponude energije uravnoteženja dobivene od pružatelja usluge uravnoteženja prije roka OPS-u za prosljeđivanje ponuda energije uravnoteženja, uzimajući u obzir zahtjeve iz članaka 26. i 27. Priključni OPS ne smije mijenjati niti uskraćivati ponude energije uravnoteženja osim:
 - (a) ponuda energije uravnoteženja povezanih s člancima 26. i 27.;

- (b) ponuda energije uravnoteženja koje su očito pogrešne i sadržavaju količinu čija isporuka nije izvediva;
- (c) ponuda energije uravnoteženja koje nisu poslane na europske platforme u skladu sa stavkom 10.

10. Svaki OPS koji primjenjuje samostalni dispečerski model i posluje na području planiranja razmjene kojem je lokalno vrijeme zatvaranja unutardnevnog tržišta nakon roka za ponude energije uravnoteženja u skladu s člankom 24. mogu sastaviti prijedlog za ograničenje količine u ponudama koja se šalje na europske platforme u skladu s člancima od 19. do 21. Ponude poslane na europsku platformu uvijek moraju biti najjeftinije ponude. Taj prijedlog mora obuhvatiti:

- (a) definiciju minimalne količine koja se mora poslati na europske platforme. Minimalna količina ponuda koju dostavi OPS ne smije biti manja od zbroja zahtijevanog rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava za njegov LFC blok u skladu s člancima 157. i 160. Uredbe (EU) 2017/1485, [kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC](#), i obveza koje proizlaze iz razmjene rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava ili dijeljenje rezervi;
- (b) pravila za oslobađanje ponuda koje se ne dostave na europske platforme i definiciju vremena kad zahvaćeni subjekti odgovorni za odstupanje moraju dobiti obavijest o oslobađanju njihovih ponuda.

11. Svi OPS-ovi moraju procijeniti utjecaj ograničavanja količine ponuda koje se šalju na europske platforme i funkcioniranje unutardnevnog tržišta najmanje jedanput svake dvije godine nakon što mjerodavno regulatorno tijelo odobri prijedlog iz stavka 10. Ta procjena mora sadržavati:

- (a) evaluaciju minimalne količine u ponudama koja se mora proslijediti na europske platforme u skladu sa stavkom 10. točkom (a), a koju su učinili nadležni OPS-ovi;
- (b) preporuku za nadležne OPS-ove koji ograničavaju ponude energije uravnoteženja.

Na temelju te procjene svi OPS-ovi moraju sastaviti prijedlog za sva regulatorna tijela o preispitivanju minimalne količine u ponudama energije uravnoteženja koja se mora proslijediti na europske platforme u skladu sa stavkom 10. točkom (a).

12. Svaki OPS tražitelj može zatražiti aktivaciju ponuda energije uravnoteženja sa zajedničke liste ekonomskog prvenstva do ukupne količine energije uravnoteženja. Ukupna količina energije uravnoteženja koju može aktivirati OPS tražitelj iz ponuda energije uravnoteženja sa zajedničke liste ekonomskog prvenstva izračunava se kao zbroj količina:

- (a) ponuda energije uravnoteženja koje je dao OPS tražitelj i koje nisu rezultat dijeljenja rezervi ili razmjene rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava;
- (b) ponuda energije uravnoteženja koje su dali drugi OPS-ovi kao rezultat rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava nabavljenog u ime OPS-a tražitelja;
- (c) ponuda energije uravnoteženja koje su rezultat dijeljenja rezerva pod uvjetom da drugi OPS-ovi koji sudjeluju u dijeljenju rezervi nisu već zatražili aktivaciju tih dijeljenih količina.

13. <...> Ako OPS traži ponude energije uravnoteženja izvan granične vrijednosti utvrđene u stavku 12., svi drugi OPS-ovi moraju o tome biti obaviješteni.

14. Svaki OPS može ponude energije uravnoteženja koje su proslijeđene optimizacijskoj funkciji za aktivaciju proglasiti neraspoloživima za aktivaciju drugim OPS-ovima zbog toga što

su ograničene zbog unutarnjeg zagušenja ili ograničenja pogonske sigurnosti unutar područja planiranje razmjene priključnog OPS-a.

Članak 30.

Određivanje cijene energije uravnoteženja i prekozonskog kapaciteta koji se upotrebljava za razmjenu energije uravnoteženja ili provođenje postupka razmjene odstupanja

1. U roku od jedne godine od stupanja na snagu ove Uredbe svi OPS-ovi moraju primjenjivati metodologiju, usvojenu u skladu s člankom 5. stavkom 2. točkom (f), za određivanje cijena energije uravnoteženja proizišle iz aktivacije ponuda energije uravnoteženja, i to u skladu s člancima 143. i 147. Uredbe (EU) 2017/1485, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC, za proces ponovne uspostavne nazivne frekvencije, odnosno u skladu s člancima 144. i 148. Uredbe (EU) 2017/1485, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC, za proces ponovnog osiguravanja rezerve. <...>
2. <...>
3. <...>
4. Usklađena metoda određivanja cijena definirana u stavku 1. primjenjuje se na energiju uravnoteženja iz svih standardnih i posebnih proizvoda u skladu s člankom 26. stavkom 3. točkom (a). Za posebne proizvode u skladu s člankom 26. stavkom 3. točkom (b) odgovarajući OPS može predložiti drukčiju metodu određivanja cijena u prijedlogu za posebne proizvode u skladu s člankom 26.
5. Ako svi OPS-ovi otkriju nedostatke u primjeni metodologije koja je predložena u skladu sa člankom 30. stavkom 1. točkom (a) Uredbe (EU) 2017/2195, oni mogu zatražiti izmjenu i umjesto metode iz članka 30. stavka 1. točke (a) Uredbe (EU) 2017/2195 predložiti alternativnu metodu određivanja cijena. U tom slučaju svi OPS-ovi moraju provesti detaljnu analizu kojom se dokazuje veća učinkovitost alternativne metode određivanja cijena.

Članak 31.

Optimizacijska funkcija za aktivaciju

1. Svi OPS-ovi primjenjuju optimizacijsku funkciju za aktivaciju uspostavljenu u skladu s člankom 29. i <...> člankom 31. Uredbe (EU) 2017/2195 radi optimiranja aktivacije ponuda energije uravnoteženja s različitim zajedničkim lista ekonomskog prvenstva. <...>
2. Zajedničke liste ekonomskog prvenstva sastoje se od ponuda energije uravnoteženja iz standardnih proizvoda. Svi OPS-ovi sastavljaju zajedničke liste ekonomskog prvenstva za standardne proizvode. Ponude energije uravnoteženja regulacijom prema gore i regulacijom prema dolje moraju biti odvojene na različitim zajedničkim listama ekonomskog prvenstva.
3. <...>
4. OPS-ovi se moraju pobrinuti da su ponude energije uravnoteženja na zajedničkim listama ekonomskog prvenstva izražene u eurima i da im je označena tržišna vremenska jedinica.
5. Ovisno o zahtjevu za standardne proizvode za energiju uravnoteženja, OPS-ovi mogu sastaviti više zajedničkih lista ekonomskog prvenstva.
6. Svaki OPS podnosi svoje zahtjeve za aktivaciju ponuda energije uravnoteženja funkciji optimiranja aktivacije.

7. Pružatelji aktivirane usluge uravnoteženja odgovorni su za isporuku tražene količine do kraja vremena isporuke.
8. Optimizacijska funkcija za aktivaciju dostavlja potvrdu o aktiviranim ponudama energije uravnoteženja OPS-u koji traži aktivaciju ponuda energije uravnoteženja. Pružatelji aktivirane usluge uravnoteženja odgovorni su za isporuku tražene količine do kraja vremena isporuke.
9. Svi OPS-ovi koji provode proces ponovne uspostave nazivne frekvencije i proces ponovnog osiguravanja rezerve radi uravnoteženja svojeg LFC područja nastoje iskoristiti sve ponude energije uravnoteženja s relevantnih zajedničkih lista ekonomskog prvenstva kako bi najučinkovitije uravnotežili sustav, uzimajući pritom u obzir pogonsku sigurnost.
10. OPS-ovi koji ne provode proces ponovnog osiguravanja rezerve radi uravnoteženja svojeg LFC područja nastoje iskoristiti sve ponude energije uravnoteženja s relevantnih zajedničkih lista ekonomskog prvenstva za rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije kako bi najučinkovitije uravnotežili sustav, uzimajući pritom u obzir pogonsku sigurnost.
11. Osim u normalnom pogonu, OPS-ovi mogu odlučiti uravnoteživati sustav samo pomoću ponuda energije uravnoteženja od pružatelja usluge uravnoteženja iz svojeg regulacijskog područja ako se tom odlukom ublažava težina trenutnog stanja sustava. OPS mora objaviti opravdanje za takvu odluku bez nepotrebnog odlaganja.

POGLAVLJE 2.

Rezervirani kapacitet za uravnoteženje sustava

Članak 32.

Pravila nabave

1. Svi OPS-ovi iz LFC bloka moraju redovito, najmanje jedanput na godinu, u skladu s pravilima za dimenzioniranje iz članka 127., 157. i 160 Uredbe (EU) 2017/1485, [kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC](#), preispitivati i definirati zahtjeve za LFC blok ili područja planiranja razmjene LFC bloka koji se odnose na rezervirani kapacitet za uravnoteženje sustava. Svaki OPS provodi analizu o optimalnom pružanju kapaciteta rezerve s ciljem minimiranja troškova povezanih s pružanjem kapaciteta rezerve. U toj se analizi u obzir moraju uzeti sljedeće mogućnosti za pružanje kapaciteta rezerve:
 - (a) nabava rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava unutar regulacijskog područja i, ako je primjenjivo, razmjena tog kapaciteta sa susjednim OPS-ovima;
 - (b) dijeljenje rezervi, ako je primjenjivo;
 - (c) količina neugovorenih ponuda energije uravnoteženja za koju se očekuje, uzimajući u obzir raspoloživi prekozonski kapacitet, da će biti raspoloživa unutar njegova regulacijskog područja i na europskim platformama.
2. Svaki OPS koji nabavlja rezervirani kapacitet za uravnoteženje sustava određuje pravila nabave tog kapaciteta u prijedlogu uvjeta i odredaba za pružatelje usluge uravnoteženja izrađenog u skladu s člankom 18. Pravila nabave rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava moraju biti u skladu sa sljedećim načelima:
 - (a) metoda nabave mora biti tržišno utemeljena barem za rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije i zamjenske rezerve;
 - (b) postupak nabave provodi se na kratkoročnoj osnovi u mjeri u kojoj je to moguće i kad je to ekonomski učinkovito;

(c) ugovorena količina može se raspodijeliti na nekoliko ugovornih razdoblja.

3. Nabava rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava regulacijom prema gore i regulacijom prema dolje provodi se zasebno barem za rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije i zamjenske rezerve. Svaki OPS može podnijeti prijedlog mjerodavnom regulatornom tijelu u skladu s člankom 59. Direktive (EU) 2019/944, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/13/MC-EnC, kojim traži izuzeće od tog zahtjeva. Prijedlog izuzeća mora sadržavati:

- (a) specifikaciju razdoblja tijekom kojeg bi se to izuzeće primjenjivalo;
- (b) specifikaciju količine rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava na koju bi se to izuzeće primjenjivalo;
- (c) analizu utjecaja takvog izuzeća na sudjelovanje resursa za uravnoteženje u skladu s člankom 25. stavkom 6. točkom (b);
- (d) obrazloženje izuzeća kojim se dokazuje da će se izuzećem postići veća ekonomska učinkovitost.

Članak 33.

Razmjena rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava

1. OPS-ovi koji međusobno razmjenjuju ili zajednički žele razmjenjivati rezervirani kapacitet za uravnoteženje sustava moraju sastaviti prijedlog za utvrđivanje zajedničkih usklađenih pravila i procesa za razmjenu i nabavu tog kapaciteta uz poštovanje zahtjeva utvrđenih u članku 32.

2. Osim u slučajevima kad se primjenjuje model OPS-PUU u skladu s člankom 35., razmjena rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava uvijek se provodi prema modelu OPS-OPS, u kojem najmanje dva OPS-a utvrđuju metodu zajedničke nabave tog kapaciteta uzimajući u obzir raspoloživi prekozonski kapacitet i pogonska ograničenja definirana u poglavljima 1. i 2. dijela IV. glave V. Uredbe (EU) 2017/1485, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC.

3. Svi OPS-ovi koji razmjenjuju rezervirani kapacitet za uravnoteženje sustava prosljeđuju sve ponude rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava iz standardnih proizvoda optimizacijskoj funkciji za nabavu kapaciteta. OPS-ovi ne smiju mijenjati niti uskraćivati ponude rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava i moraju ih uključiti u proces nabave, osim pod uvjetima iz članaka 26. i 27.

4. Svi OPS-ovi koji razmjenjuju rezervirani kapacitet za uravnoteženje sustava moraju se pobrinuti za raspoloživost prekozonskog kapaciteta i poštovanje zahtjeva u pogledu pogonske sigurnosti iz Uredbe (EU) 2017/1485, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC, primjenom:

- (a) metodologije za proračun vjerojatnosti raspoloživog prekozonskog kapaciteta nakon vremena zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona u skladu sa stavkom 6.;
- (b) metodologije za dodjelu prekozonskog kapaciteta u vremenski okvir za uravnoteženje u skladu s poglavljem 2. glave IV.

5. Svaki OPS koji upotrebljava metodologiju za proračun vjerojatnosti raspoloživog prekozonskog kapaciteta nakon vremena zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona obavlja druge OPS-ove u svojem LFC bloku o riziku od neraspoloživosti kapaciteta rezerve u područjima planiranja razmjene na svojem regulacijskom području koja može utjecati na

ispunjavanje zahtjeva u skladu s člankom 157. stavkom 2. točkom (b) Uredbe (EU) 2017/1485, [kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC](#).

6. OPS-ovi koji razmjenjuju rezervirani kapacitet za uravnoteženje sustava za rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije i zamjenske rezerve mogu sastaviti prijedlog metodologije za izračunavanje vjerojatnosti raspoloživoga prekozonskog kapaciteta nakon vremena zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona. U metodologiji moraju opisati najmanje:

- (a) postupke obavljanja drugih OPS-ova u LFC bloku;
- (b) postupak procjene za odgovarajuće razdoblje za razmjenu rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava;
- (c) metodu procjene rizika od neraspoloživosti prekozonskog kapaciteta zbog planiranih i neplaniranih isključenja te zagušenja;
- (d) metodu procjene rizika od nedovoljnog kapaciteta rezerve zbog neraspoloživosti prekozonskog kapaciteta;
- (e) zahtjeve za rezervno rješenje u slučaju neraspoloživosti prekozonskog kapaciteta ili nedovoljnog kapaciteta rezerve;
- (f) zahtjeve za ex post preispitivanje i praćenje rizika;
- (g) pravila kojima se osigurava obračun u skladu s glavom V.

7. OPS-ovi ne smiju povećavati granicu pouzdanosti izračunanu u skladu s Uredbom (EU) 2015/1222, [kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC](#), zbog razmjene rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava za rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije i zamjenske rezerve.

Članak 34.

Prijenos rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava

1. OPS-ovi omogućuju pružateljima usluge uravnoteženja da prenose obveze pružanja rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava na zemljopisnom području na kojem je provedena nabava tog kapaciteta. Predmetni OPS-ovi mogu zatražiti izuzeće ako ugovorna razdoblja za taj kapacitet u skladu s člankom 32. stavkom 2. točkom (b) ni u kojem slučaju nisu dulja od jednog tjedna.

2. Prijenos rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava dopušten je do najmanje jedan sat prije početka dana isporuke.

3. Prijenos rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava dopušten je ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) pružatelj usluga uravnoteženja koji prima obvezu morao je uspješno proći kvalifikacijski postupak za rezervirani kapacitet za uravnoteženje sustava za koji se obavlja prijenos;
- (b) ne očekuje se da će se prijenosom ugroziti pogonska sigurnost;
- (c) prijenosom se ne krše pogonska ograničenja utvrđena u poglavljima 1. i 2. dijela IV. glave VIII. Uredbe (EU) 2017/1485, [kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC](#).

4. Ako je za prijenos rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje potrebna upotreba prekozonskog kapaciteta, takav je prijenos dopušten samo ako je:

- (a) prekozonski kapacitet potreban za prijenos već raspoloživ iz prethodnih postupaka dodjele u skladu s poglavljem 2. glave IV.;
 - (b) prekozonski kapacitet raspoloživ na temelju metodologije izračunavanja vjerojatnosti raspoloživog prekozonskog kapaciteta nakon vremena zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona u skladu s člankom 33. stavkom 6.
5. Ako OPS ne dopusti prijenos rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava, dužan je obrazložiti odbijanje uključenim pružateljima usluge uravnoteženja.

POGLAVLJE 3. **Model OPS-PUU**

Članak 35.

Razmjena usluga uravnoteženja

1. Dva OPS-a ili više njih mogu, na svoju inicijativu ili na zahtjev mjerodavnih regulatornih tijela u skladu s [člankom 59. Direktive \(EU\) 2019/944, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/13/MC-EnC](#), izraditi prijedlog primjene modela OPS-PUU.
2. Prijedlog primjene modela OPS-PUU mora sadržavati:
 - (a) analizu troškova i koristi provedenu u skladu s člankom 61. kojom se utvrđuju pozitivni učinci primjene tog modela barem za područja planiranja razmjene OPS-ova sudionika;
 - (b) traženo razdoblje primjene;
 - (c) opis metodologije kojom se osigurava dovoljni prekozonski kapacitet u skladu s člankom 33. stavkom 6.
3. Ako se primjenjuje model OPS-PUU, OPS-ovi i pružatelji usluge uravnoteženja koji u njemu sudjeluju mogu biti izuzeti od primjene zahtjeva iz članka 16. stavaka 2., 4. i 5. te članka 29. stavka 9. za odgovarajuće postupke.
4. Ako se primjenjuje model OPS-PUU, OPS-ovi sudionici dogovaraju se o tehničkim i ugovornim zahtjevima te o razmjeni informacija za aktivaciju ponuda energije uravnoteženja. OPS ugovaratelj i pružatelj usluge uravnoteženja sklapaju ugovorne aranžmane na temelju modela OPS-PUU.
5. Model OPS-PUU za razmjenu energije uravnoteženja iz rezervi za ponovnu uspostavu frekvencije može se primijeniti samo ako se taj model primjenjuje i za razmjenu rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava za rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije.
6. Model OPS-PUU za razmjenu energije uravnoteženja iz zamjenskih rezervi može se primijeniti ako se taj model primjenjuje za razmjenu rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava za zamjenske rezerve ili ako jedan od dvaju OPS-ova sudionika ne provodi proces ponovnog osiguravanja rezerve u okviru strukture regulacije frekvencije i snage razmjene u skladu s dijelom IV. Uredbe (EU) 2017/1485, [kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC](#).
7. U roku od [jedne](#) godine od stupanja na snagu ove Uredbe sve se razmjene rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava moraju temeljiti na modelu OPS-OPS. Taj se zahtjev ne primjenjuje na model OPS-PUU za zamjenske rezerve ako jedan od dvaju OPS-ova sudionika ne provodi proces ponovnog osiguravanja rezerve u okviru strukture regulacije frekvencije i snage razmjene u skladu s dijelom IV. Uredbe (EU) 2017/1485, [kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC](#).

GLAVA IV.
PREKOZONSKI KAPACITET ZA USLUGE URAVNOTEŽENJA

POGLAVLJE 1.
Razmjena energije uravnoteženja ili proces razmjene odstupanja

Članak 36.
Upotreba prekozonskog kapaciteta

1. Nakon vremena zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona svi OPS-ovi moraju za razmjenu energije uravnoteženja ili provođenje procesa razmjene odstupanja upotrebljavati raspoloživi prekozonski kapacitet izračunan u skladu s člankom 37. stavcima 2. i 3.
2. OPS-ovi koji razmjenjuju rezervirani kapacitet za uravnoteženje sustava mogu upotrebljavati prekozonski kapacitet za razmjenu energije uravnoteženja kad je prekozonski kapacitet:
 - (a) raspoloživ u skladu s člankom 33. stavkom 6.;
 - (b) oslobođen u skladu s člankom 38. stavcima 8. i 9.;
 - (c) dodijeljen u skladu s člancima 40., 41. i 42. [Uredbe \(EU\) 2017/2195](#).

Članak 37.
Proračun prekozonskog kapaciteta

1. Nakon vremena zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona OPS-ovi nastavljaju kontinuirano ažurirati raspoloživost prekozonskog kapaciteta za razmjenu energije uravnoteženja ili za provođenje procesa razmjene odstupanja. Prekozonski kapacitet ažurira se svaki put kad se iskoristi dio tog kapaciteta ili kad ga se ponovno proračuna.
2. Prije primjene metodologije proračuna prekozonskog kapaciteta u skladu sa stavkom 3. OPS-ovi moraju iskoristiti prekozonski kapacitet koji je preostao nakon vremena zatvaranja unutardnevnog tržišta između zona.
3. U roku od pet godina od stupanja na snagu ove Uredbe svi OPS-ovi određene regije za proračun kapaciteta moraju izraditi metodologiju za proračun prekozonskog kapaciteta unutar vremenskog okvira za uravnoteženje za razmjenu energije uravnoteženja ili za provođenje procesa razmjene odstupanja. Ta metodologija mora biti dosljedna metodologiji za proračun prekozonskog kapaciteta koja se primjenjuje za unutardnevno razdoblje utvrđenoj na temelju Uredbe (EU) 2015/1222, [kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC](#), i njome se mora izbjegavati narušavanje tržišta.

POGLAVLJE 2.
Razmjena rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava ili dijeljenje rezervi

Članak 38.
Opći zahtjevi

1. Dva OPS-a ili više njih mogu, na svoju inicijativu ili na zahtjev mjerodavnih regulatornih tijela u skladu s člankom 59. [Direktive \(EU\) 2019/944, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/13/MC-EnC](#), izraditi prijedlog primjene jednog od sljedećih postupaka:

- (a) suoptimiranog postupka dodjele u skladu s člankom 40. [Uredbe \(EU\) 2017/2195](#);
- (b) tržišno utemeljenog postupka dodjele u skladu s člankom 41. [Uredbe \(EU\) 2017/2195](#);
- (c) postupka dodjele na temelju analize ekonomske učinkovitosti u skladu s člankom 42. [Uredbe \(EU\) 2017/2195](#).

Prekozonski kapacitet dodijeljen za razmjenu rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava ili dijeljenje rezervi prije stupanja na snagu ove Uredbe može se nastaviti upotrebljavati u tu svrhu do isteka ugovornog razdoblja.

2. Prijedlog primjene postupka dodjele mora sadržavati:

- (a) granice zone trgovanja, tržišno razdoblje, trajanje primjene i metodologiju koju treba primijeniti;
- (b) ako je riječ o postupku dodjele na temelju analize ekonomske učinkovitosti, količinu dodijeljenog prekozonskog kapaciteta i aktualnu analizu ekonomske učinkovitosti koja opravdava učinkovitost te dodjele.

3. U roku od [jedne godine](#) od stupanja na snagu ove Uredbe svi OPS-ovi moraju [primjenjivati](#) usklađenu metodologiju za postupak dodjele prekozonskog kapaciteta za razmjenu rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava ili za dijeljenje rezervi po vremenskom okviru u skladu s člankom 40. i, prema potrebi, člancima 41. i 42. [Uredbe \(EU\) 2017/2195](#).

4. Prekozonski kapacitet dodijeljen za razmjenu rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava ili dijeljenje rezervi upotrebljava se isključivo za rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije s ručnom aktivacijom, rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije s automatskom aktivacijom i zamjenske rezerve. Za upravljanje rezervama za održavanje frekvencije i njihovu razmjenu upotrebljava se granica pouzdanosti izračunana u skladu s Uredbom (EU) 2015/1222, [kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC](#), osim na istosmjernim interkonekcijskim vodovima za koje se prekozonski kapacitet za upravljanje rezervama za održavanje frekvencije i njihovu razmjenu može dodijeliti i u skladu sa stavkom 1.

5. OPS-ovi mogu dodijeliti prekozonski kapacitet za razmjenu rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava ili dijeljenje rezervi samo ako je izračunan u skladu s metodologijama proračuna kapaciteta izrađenima u skladu s Uredbom Komisije (EU) 2015/1222 i Uredbom (EU) 2016/1719.

6. U proračunima prekozonskog kapaciteta OPS-ovi smatraju prekozonski kapacitet dodijeljen za razmjenu rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava ili dijeljenje rezervi već dodijeljenim prekozonskim kapacitetom.

7. Ako nositelji prava na fizički prijenos upotrebljavaju prekozonski kapacitet za razmjenu rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava, kapacitet se smatra nominiranim isključivo u svrhu njegova izuzimanja iz primjene načela “upotrijebi ili prodaj”.

8. Svi OPS-ovi koji razmjenjuju rezervirani kapacitet za uravnoteženje sustava ili dijele rezerve redovito procjenjuju je li prekozonski kapacitet koji je dodijeljen za razmjenu rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava ili dijeljenje rezervi i dalje potreban u tu svrhu. Kad se primjenjuje postupak dodjele na temelju analize ekonomske učinkovitosti, ta se procjena mora učiniti najmanje jedanput svake godine. Ako više nije potreban, mora ga se osloboditi što prije i vratiti u iduće vremenske okvire dodjele kapaciteta. Takav se prekozonski kapacitet u proračunima prekozonskog kapaciteta više ne računa kao već dodijeljeni prekozonski kapacitet.

9. Ako prekozonski kapacitet dodijeljen za razmjenu rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava ili dijeljenje rezervi nije upotrijebljen za povezanu razmjenu energije uravnoteženja, mora ga se osloboditi za razmjenu energije uravnoteženja s kraćim vremenima aktivacije ili provođenje postupka razmjene odstupanja.

Članak 39.

Izračunavanje tržišne vrijednosti prekozonskog kapaciteta

<...>

Članak 40.

Suoptimirani postupak dodjele

<...>

Članak 41.

Tržišno utemeljeni postupak dodjele

<...>

Članak 42.

Postupak dodjele na temelju analize ekonomske učinkovitosti

<...>

Članak 43.

Pružatelji usluge uravnoteženja i upotreba prekozonskog kapaciteta

1. Pružatelji usluge uravnoteženja koji s OPS-om imaju ugovor o rezerviranom kapacitetu za uravnoteženje sustava na temelju modela OPS-PUU u skladu s člankom 35. imaju pravo upotrebljavati prekozonski kapacitet za razmjenu rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava ako su nositelji prava na fizički prijenos.
2. Pružatelji usluge uravnoteženja koji upotrebljavaju prekozonski kapacitet za razmjenu rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava na temelju modela OPS-PUU u skladu s člankom 35. nominiraju svoja prava fizičkog prijenosa za razmjenu rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava predmetnom OPS-u. Takva prava na fizički prijenos daju njihovim nositeljima pravo da nominiraju razmjenu energiju uravnoteženja predmetnom OPS-u i stoga budu izuzeti iz primjene načela “upotrijebi ili prodaj”.
3. Prekozonski kapacitet dodijeljen za razmjenu rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava u skladu sa stavkom 2. računa se u proračunima prekozonskog kapaciteta kao već dodijeljeni prekozonski kapacitet.

GLAVA V.
OBRAČUN

POGLAVLJE 1.
Načela obračuna

Članak 44.
Opća načela

1. Postupcima obračuna:
 - (a) utvrđuju se odgovarajući ekonomski signali koji odražavaju stanje odstupanja;
 - (b) osigurava se da se odstupanja obračunavaju po cijeni koja odražava stvarnu vremensku vrijednost energije;
 - (c) potiče se subjekte odgovorne za odstupanje na održavanje ravnoteže ili na pomaganje pri ponovnoj uspostavi ravnoteže sustava;
 - (d) olakšava se usklađivanje mehanizama za obračun odstupanja;
 - (e) potiče se OPS-ove na ispunjavanje obveza u skladu s člancima 127., 153., 157. i 160. Uredbe (EU) 2017/1485, [kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC](#);
 - (f) izbjegavaju se narušavajući poticaji subjektima odgovornima za odstupanje, pružateljima usluge uravnoteženja i OPS-ovima;
 - (g) podupire se konkurencija među sudionicima na tržištu;
 - (h) potiče se pružatelje usluge uravnoteženja na nuđenje i pružanje usluge uravnoteženja priključnim OPS-ovima;
 - (i) osigurava se financijska neutralnost svih OPS-ova.
2. Svako mjerodavno regulatorno tijelo u skladu s [člankom 59. Direktive \(EU\) 2019/944, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/13/MC-EnC](#), osigurava da svi OPS-ovi u njegovoj nadležnosti nemaju, u regulatornom razdoblju koje je odredilo, ekonomskih koristi ni gubitaka na temelju financijskog ishoda obračuna u skladu s poglavljima 2., 3. i 4. ove glave te da se svaki pozitivan ili negativni financijski ishod obračuna u skladu s poglavljima 2., 3. i 4. ove glave prenese na korisnike mreže u skladu s primjenjivim nacionalnim propisima.
3. Svaki OPS može izraditi prijedlog dodatnog mehanizma obračuna, koji je odvojen od obračuna odstupanja, za obračun troškova nabave rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava u skladu s poglavljem 5 ove glave, administrativnih troškova i drugih troškova povezanih s uravnoteženjem. Dodatni se mehanizam obračuna primjenjuje na subjekte odgovorne za odstupanje. Poželjno je to postići uvođenjem funkcije određivanja cijena manjka. Ako se OPS-ovi odluče za drugi mehanizam, to bi trebali obrazložiti u prijedlogu. Prijedlog podliježe odobrenju mjerodavnog regulatornog tijela.
4. Svako injektiranje u područje planiranja razmjene određenog OPS-a ili povlačenje iz tog područja obračunava se u skladu s poglavljem 3. ili poglavljem 4. glave V.

POGLAVLJE 2.
Obračun energije uravnoteženja

Članak 45.
Izračun energije uravnoteženja

1. Kad je riječ o obračunu energije uravnoteženja barem za proces ponovne uspostave nazivne frekvencije i proces ponovnog osiguravanja rezerve svaki OPS mora uspostaviti postupak za:
 - (a) izračun aktivirane količine energije uravnoteženja na temelju zatražene ili izmjerene aktivacije;
 - (b) zahtjev za ponovni izračun aktivirane količine energije uravnoteženja.
2. Svaki OPS izračunava aktiviranu količinu energije uravnoteženja u skladu s postupcima iz stavka 1. točke (a) najmanje za:
 - (a) svako razdoblje obračuna odstupanja;
 - (b) svoja područja odstupanja;
 - (c) svaki smjer, pri čemu negativni predznak označava relativno povlačenje koje čini pružatelj usluge uravnoteženja, a pozitivni predznak označava relativno injektiranje koje čini pružatelj usluge uravnoteženja.
3. Svaki priključni OPS obračunava sve aktivirane količine energije uravnoteženja izračunane u skladu sa stavkom 2. s predmetnim pružateljima usluge uravnoteženja.

Članak 46.
Energija uravnoteženja za proces održavanja frekvencije

1. Svaki priključni OPS može izračunati i obračunati aktiviranu količinu energije uravnoteženja za proces održavanja frekvencije s pružateljima usluge uravnoteženja u skladu s člankom 45. stavcima 1. i 2.
2. Cijena aktivirane količine energije uravnoteženja, koja može biti pozitivna, jednaka nuli ili negativna, za proces održavanja frekvencije određuju se za svaki smjer kako je definirano u tablici 1.:

Tablica 1.
Plaćanje za energiju uravnoteženja

	Pozitivna cijena energije uravnoteženja	Negativna cijena energije uravnoteženja
Pozitivna energija uravnoteženja	Plaćanje OPS-a PUU-u	Plaćanje PUU-a OPS-u
Negativna energija uravnoteženja	Plaćanje PUU-a OPS-u	Plaćanje OPS-a PUU-u

Članak 47.
Energija uravnoteženja za proces ponovne uspostave nazivne frekvencije

1. Svaki priključni OPS izračunava i obračunava aktiviranu količinu energije uravnoteženja za proces ponovne uspostave nazivne frekvencije s pružateljima usluge uravnoteženja u skladu s člankom 45. stavcima 1. i 2.

2. Cijena, koja može biti pozitivna, jednaka nuli ili negativna, aktivirane količine energije uravnoteženja za proces ponovne uspostave nazivne frekvencije određuju se za svaki smjer u skladu s člankom 30. kako je definirano u tablici 1.

Članak 48.

Energija uravnoteženja za proces ponovnog osiguravanja rezerve

1. Svaki priključni OPS izračunava i obračunava aktiviranu količinu energije uravnoteženja za proces ponovnog osiguravanja rezerve s pružateljima usluge uravnoteženja u skladu s člankom 45. stavcima 1. i 2.

2. Cijena aktivirane količine energije uravnoteženja, koja može biti pozitivna, jednaka nuli ili negativna, za proces ponovnog osiguravanja rezerve određuju se za svaki smjer u skladu s člankom 30. kako je definirano u tablici 1.

Članak 49.

Korekcija odstupanja za subjekta odgovornog za odstupanje

1. Svaki OPS za svaku aktiviranu ponudu energije uravnoteženja izračunava korekciju odstupanja koja se primjenjuje na predmetne subjekte odgovorne za odstupanje.

2. Za područja odstupanja za koja se u skladu s člankom 54. stavkom 3. izračuna nekoliko završnih pozicija za jednog subjekta odgovornog za odstupanje može se izračunati korekcija odstupanja za svaku poziciju.

3. Za svaku korekciju odstupanja svaki OPS utvrđuje aktiviranu količinu energije uravnoteženja izračunanu u skladu s člankom 45. i svaku količinu aktiviranu u svrhe koje nisu uravnoteženje.

POGLAVLJE 3.

Obračun razmjena energije među OPS-ovima

Članak 50.

Planirane razmjene energije

1. U roku od jedne godine od stupanja na snagu ove Uredbe svi OPS-ovi moraju **primjenjivati zajednička pravila obračuna primjenjiva** na sve planirane razmjene energije <...> u skladu s člancima od 146. do 148. Uredbe (EU) 2017/1485 <...>.

2. Svaka funkcija obračuna OPS-OPS izvodi obračun u skladu s pravilima na temelju **članka 5. stavka 2. točke (i)**.

3. U roku od **jedne godine** od stupanja na snagu ove Uredbe svi OPS-ovi koji planirano razmjenjuju energiju unutar <...> sinkronog područja **kontinentalne Europe** moraju **primjenjivati zajednička pravila obračuna za planirane razmjene energije u skladu s člankom 5. stavkom 2. točkom (I)**. <...>

4. <...>

5. <...>

6. <...>

7. <...>

8. Svi OPS-ovi uspostavljaju usklađeni mehanizam za prilagodbe obračuna između svih OPS-ova.

Članak 51.

Neplanirane razmjene energije

1. U roku od **jedne godine** od stupanja na snagu ove Uredbe svi OPS-ovi na <...> sinkronom području **kontinentalne Europe** moraju **primjenjivati** zajednička pravila obračuna primjenjiva na sve neplanirane razmjene energije energije u skladu s člankom 5. stavkom 2. točkom (m). <...>

2. <...>

3. <...>

4. <...>

POGLAVLJE 4.

Obračun odstupanja

Članak 52.

Obračun odstupanja

1. Svaki OPS ili, ako je primjenjivo, treća strana obračunava sva izračunana odstupanja u skladu s člancima 49. i 54. prema odgovarajućoj cijeni odstupanja izračunanoj u skladu s člankom 55. unutar svojih područja planiranja razmjene i, prema potrebi, sa svakim subjektom odgovornim za odstupanje za svako razdoblje obračuna odstupanja u skladu s člankom 53.

2. U roku od **jedne godine** od stupanja na snagu ove Uredbe svi OPS-ovi moraju **primjenjivati** usklađene odredbe o glavnim značajkama obračuna odstupanja u skladu s člankom 52. stavkom 2. Uredbe (EU) 2017/2195 u skladu s člankom 5. stavkom 2. točkom (j) ove Uredbe. <...>

3. <...>

4. <...>

Članak 53.

Razdoblje obračuna odstupanja

1. U roku od **jedne godine** od stupanja na snagu ove Uredbe svi OPS-ovi moraju **primjenjivati** razdoblja obračuna odstupanja od 15 minuta u svim područjima planiranja razmjene i pritom osiguravaju da se sve granice tržišne vremenske jedinice poklapaju s granicama razdoblja obračuna odstupanja.

2. <...>

3. <...>

Članak 54.

Izračun odstupanja

1. Svaki OPS **iz Ugovorne strane** izračunava u svojim područjima planiranja razmjene, prema potrebi, završnu poziciju, dodijeljenu količinu, korekciju odstupanja i odstupanje:

- (a) za svakog subjekata odgovornog za odstupanje;
 - (b) za svako razdoblje obračuna odstupanja;
 - (c) u svakom području odstupanja.
2. Područje odstupanja jednako je području planiranja razmjene, osim u slučaju središnjeg dispečerskog modela kad područje odstupanja može činiti dio područja planiranja razmjene.
3. Do provedbe <...> članka 52. stavka 2. svaki OPS mora izračunavati završnu poziciju subjekta odgovornog za odstupanje jednim od sljedećih pristupa:
- (a) subjekt odgovoran za odstupanje ima jednu završnu poziciju koja je jednaka zbroju njegovih prekograničnih i internih tržišnih planova trgovanja;
 - (b) subjekt odgovoran za odstupanje ima dvije završne pozicije: prva je jednaka zbroju njegovih prekograničnih i internih tržišnih planova iz proizvodnje, a druga zbroju njegovih prekograničnih i internih tržišnih planova iz potrošnje;
 - (c) u središnjem dispečerskom modelu subjekt odgovoran za odstupanje može imati nekoliko završnih pozicija po području odstupanja koje su jednake planovima proizvodnje elektrana ili planovima potrošnje postrojenja kupca.
4. Svaki OPS utvrđuje pravila za:
- (a) izračun završne pozicije;
 - (b) utvrđivanje dodijeljene količine;
 - (c) utvrđivanje korekcije odstupanja u skladu s člankom 49.;
 - (d) izračun odstupanja;
 - (e) način kako subjekt odgovoran za odstupanje traži ponovni izračun odstupanja.
5. Dodijeljena količina ne izračunava se za subjekta odgovornog za odstupanja koji ne pokriva injektiranja ili povlačenja.
6. Uz odstupanje se navodi veličina i smjer obračunske transakcije između subjekta odgovornog za odstupanje i OPS-a; odstupanje može imati:
- (a) negativan predznak, što označava manjak stranke odgovorne za odstupanje;
 - (b) pozitivan predznak, što označava višak stranke odgovorne za odstupanje.

Članak 55.

Cijena odstupanja

1. Svaki OPS iz Ugovorne strane uspostavlja pravila za izračun cijene odstupanja, koja može biti pozitivna, jednaka nuli ili negativna, kako je određeno u tablici 2.:

Tablica 2.

Plaćanje za odstupanje

	Pozitivna cijena odstupanja	Negativna cijena odstupanja
Pozitivno odstupanje	OPS plaća SOZO-u	SOZO plaća OPS-u
Negativno odstupanje	SOZO plaća OPS-u	OPS plaća SOZO-u

2. Pravilima u skladu sa stavkom 1. obuhvaća se definicija vrijednosti neizvedene aktivacije energije uravnoteženja iz rezervi za ponovnu uspostavu frekvencije ili zamjenskih rezervi.

3. Svaki OPS određuje cijenu odstupanja za:
 - (a) svako razdoblje obračuna odstupanja;
 - (b) svoja područja definiranja cijene odstupanja;
 - (c) svaki smjer odstupanja.
4. Cijena odstupanja za negativno odstupanje ne smije biti manja od:
 - (a) ponderirane prosječne cijene pozitivne aktivirane energije uravnoteženja iz rezervi za ponovnu uspostavu frekvencije ili zamjenskih rezervi; ili
 - (b) ako u razdoblju obračuna odstupanja nije bilo aktivacije energije uravnoteženja ni u jednom smjeru, vrijednosti neizvedene aktivacije energije uravnoteženja iz rezervi za ponovnu uspostavu frekvencije ili zamjenskih rezervi.
5. Cijena odstupanja za pozitivno odstupanje ne smije biti veća od:
 - (a) ponderirane prosječne cijene negativne aktivirane energije uravnoteženja iz rezervi za ponovnu uspostavu frekvencije ili zamjenskih rezervi; ili
 - (b) ako u razdoblju obračuna odstupanja nije bilo aktivacije energije uravnoteženja ni u jednom smjeru, vrijednosti neizvedene aktivacije energije uravnoteženja iz rezervi za ponovnu uspostavu frekvencije ili zamjenskih rezervi.
6. Ako su u istom razdoblju obračuna odstupanja aktivirane pozitivna i negativna energija uravnoteženja iz rezervi za ponovnu uspostavu frekvencije ili zamjenskih rezervi, obračunana cijena odstupanja za pozitivno i negativno odstupanje određuje se na temelju najmanje jednog načela u skladu sa stavcima 4. i 5.

POGLAVLJE 5.

Obračun rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava

Članak 56.

Nabava unutar područja planiranja razmjene

1. Svaki OPS s određenog područja planiranja razmjene koji upotrebljava ponude rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava utvrđuje pravila obračuna barem rezervi za ponovnu uspostavu frekvencije ili zamjenskih rezervi u skladu sa zahtjevima iz članka 32.
2. Svaki OPS s određenog područja planiranja razmjene koji upotrebljava ponude rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava obračunava barem sve nabavljene rezerve za ponovnu uspostavu frekvencije ili zamjenske rezerve u skladu sa zahtjevima iz članka 32.

Članak 57.

Nabava izvan područja planiranja razmjene

1. Svi OPS-ovi koji razmjenjuju rezervirani kapacitet za uravnoteženje sustava utvrđuju pravila obračuna nabavljenog rezerviranog kapaciteta u skladu s člancima 33. i 35.
2. Svi OPS-ovi koji razmjenjuju rezervirani kapacitet za uravnoteženje sustava zajednički obračunavaju nabavljeni rezervirani kapacitet pomoću funkcije obračuna OPS-OPS u skladu s člankom 33. OPS-ovi koji razmjenjuju rezervirani kapacitet za uravnoteženje sustava na temelju modela OPS-PUU nabavljeni rezervirani kapacitet obračunavaju u skladu s člankom 35.

3. Svi OPS-ovi koji razmjenjuju rezervirani kapacitet za uravnoteženje sustava utvrđuju pravila obračuna dodjele prekozonskog kapaciteta u skladu s poglavljem 2. glave IV.

4. Svi OPS-ovi koji razmjenjuju rezervirani kapacitet za uravnoteženje sustava obračunavaju prekozonski kapacitet u skladu s poglavljem 2. glave IV.

GLAVA VI. **ALGORITAM**

Članak 58.

Algoritmi uravnoteženja

1. <...>

2. <...>

3. U prijedlogu u skladu s člankom 33. dva OPS-a ili više njih koji razmjenjuju rezervirani kapacitet za uravnoteženje sustava razvijaju algoritme koje optimizacijske funkcije za nabavu kapaciteta upotrebljavaju za nabavu ponuda energije uravnoteženja. Ti algoritmi moraju:

(a) minimirati ukupne troškove nabave cijelog zajednički nabavljenog rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava;

(b) ako je primjenjivo, uzimati u obzir raspoloživost prekozonskog kapaciteta, uključujući moguće troškove njegova pružanja.

4. Svi algoritmi načinjeni u skladu s ovim člankom moraju:

(a) poštovati ograničenja pogonske sigurnosti;

(b) uzimati u obzir tehnička ograničenja i ograničenja mreže;

(c) ako je primjenjivo, uzimati u obzir prekozonski kapacitet.

GLAVA VII. **IZVJEŠĆIVANJE**

Članak 59.

Europsko izvješće o integraciji tržišta uravnoteženja

1. Prilikom praćenja provedbe Uredbe Komisije (EU) 2017/2195 u skladu s njezinim člankom 59., ENTSO za električnu energiju, koji postupa u skladu s člankom 3. Postupovnog akta 2022/01/MC-EnC, proširuje to izvješće kako bi uključio Ugovorne strane, gdje je to moguće.

2. <...>

3. <...>

4. <...>

5. Prije predaje završnog izvješća ENTSO za električnu energiju, koji postupa u skladu s člankom 3. Postupovnog akta 2022/01/MC-EnC, dostavlja prijedlog nacrtu izvješća izrađenog u skladu sa stavkom 1. <...> Regulatornom odboru Energetske zajednice, koji ima pravo zahtijevati izmjene u roku od dva mjeseca od dostavljanja prijedloga.

dostavlja prijedlog nacрта izvješća izrađenog u skladu sa stavkom 1. Regulatornom odboru Energetske zajednice koji ima pravo zahtijevati izmjene i dopune u roku od dva mjeseca nakon podnošenja prijedloga.

6. Izvješće iz stavka 1. <...> mora sadržavati i sažetak na engleskom jeziku za svako izvješće OPS-a o uravnoteženju u skladu s člankom 60.
7. U izvješćima se navode raščlanjeni podaci i indikatori za svako područje planiranja razmjene, svaku granicu zone trgovanja ili svaki LFC blok.
8. ENTSO-E mora objavljivati izvješća na internetu te ih dostavljati [Regulatornom odboru Energetske zajednice](#) u roku od šest mjeseci od kraja godine na koju se odnose.
9. <...>

Članak 60.

Izvješće OPS-a o uravnoteženju

1. Svaki OPS najmanje svake dvije godine objavljuje izvješće o uravnoteženju kojim obuhvaća prethodne dvije kalendarske godine, a pritom poštuje povjerljivost informacija u skladu s člankom 11.
2. Izvješće o uravnoteženju sadržava:
 - (a) informacije o količinama raspoloživih, nabavljenih i iskorištenih posebnih proizvoda te obrazloženje posebnih proizvoda prema uvjetima u skladu s člankom 26.;
 - (b) sažetak analize dimenzioniranja kapaciteta rezerve s obrazloženjem i objašnjenjem zahtjeva koji se odnose na izračunani kapacitet rezerve;
 - (c) sažetak analize optimalnog pružanja kapaciteta rezerve s obrazloženjem količine rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava;
 - (d) analizu troškova i koristi te mogućih neučinkovitosti i poremećaja zbog posebnih proizvoda u smislu konkurentnosti i rascjepkanosti tržišta, sudjelovanja upravljanja potrošnjom i energije iz obnovljivih izvora, integracije uravnoteženja tržišta te popratnih pojava na drugim tržištima električne energije;
 - (e) analizu mogućnosti razmjene rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava i dijeljenja rezervi;
 - (f) objašnjenje i obrazloženje nabave rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava bez razmjene rezerviranog kapaciteta za uravnoteženje sustava ili dijeljenja rezervi;
 - (g) analizu učinkovitosti optimizacijskih funkcija za aktivaciju kad je posrijedi energija uravnoteženja iz rezervi za ponovnu uspostavu frekvencije i, ako je primjenjivo, energija uravnoteženja iz zamjenskih rezervi.
3. Izvješće o uravnoteženju mora biti na engleskom jeziku ili mora barem sadržavati sažetak na engleskom.
4. Mjerodavno regulatorno tijelo u skladu s člankom 59. [Direktive \(EU\) 2019/944](#), kako je prilagođena i usvojena [Odlukom Ministarskog vijeća 2021/13/MC-EnC](#), ima pravo na temelju prethodno objavljenih izvješća zahtijevati promjene u strukturi i sadržaju sljedećeg izvješća OPS-a o uravnoteženju.

GLAVA VIII.
ANALIZA TROŠKOVA I KORISTI

Članak 61.
Analiza troškova i koristi

1. Kad su OPS-ovi dužni provesti analizu troškova i koristi u skladu s ovom Uredbom, oni utvrđuju kriterije i metodologiju za tu analizu te ih dostavljaju mjerodavnim regulatornim tijelima u skladu s [člankom 59. Direktive \(EU\) 2019/944, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/13/MC-EnC](#), u roku od šest mjeseci prije početka provođenja te analize. Mjerodavna regulatorna tijela imaju pravo zajednički zahtijevati izmjene kriterija i metodologije.
2. Analizom troškova i koristi u obzir se uzimaju barem:
 - (a) tehnička izvedivost;
 - (b) ekonomska učinkovitost;
 - (c) utjecaj na konkurenciju i integraciju tržišta uravnoteženja;
 - (d) troškovi i koristi od provedbe;
 - (e) utjecaj na europske i nacionalne troškove uravnoteženja;
 - (f) potencijalni utjecaj na cijene na europskom tržištu električne energije;
 - (g) sposobnost OPS-ova i subjekata odgovornih za odstupanje da ispunjavaju obveze;
 - (h) utjecaj na sudionike na tržištu u smislu dodatnih tehničkih ili informatičkih zahtjeva procijenjen u suradnji sa zahvaćenim dionicima.
3. Svi predmetni OPS-ovi dostavljaju svim mjerodavnim regulatornim tijelima rezultate analize troškova i koristi s obrazloženim prijedlozima za rješavanje problema koji su njome možda utvrđeni.

GLAVA IX.
ODSTUPANJA I PRAĆENJE

Članak 62.
Odstupanja

1. Regulatorno tijelo u skladu s [člankom 59. Direktive \(EU\) 2019/944, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/13/MC-EnC](#), može, na zahtjev OPS-a ili na vlastitu inicijativu, odobriti relevantnim OPS-ovima odstupanje od odredaba ove Uredbe u skladu sa stavcima od 2. do 12.
2. OPS može zatražiti odstupanje od sljedećih zahtjeva:
 - (a) rokova do kojih OPS mora početi upotrebljavati europske platforme u skladu s člankom 19. stavkom 5. člankom 20. stavkom 6., člankom 21. stavkom 6. i člankom 22. stavkom 5.;
 - (b) definicije roka za ponude unutar integriranog sustava planiranja u središnjem dispečerskom modelu u skladu s člankom 24. stavkom 5. i mogućnosti promjene ponuda unutar integriranog sustava planiranja u skladu s člankom 24. stavkom 6.;

- (c) maksimalne količine prekozonskog kapaciteta dodijeljenog tržišno utemeljenim postupkom u skladu s člankom 41. stavkom 2. ili postupkom na temelju analize ekonomske učinkovitosti u skladu s člankom 42. stavkom 2.;
 - (d) usklađivanja razdoblja obračuna odstupanja iz članka 53. stavka 1.;
 - (e) provedbe zahtjeva u skladu s člancima od 45. do 51. i od 54. do 57.
3. Proces odobravanja odstupanja mora biti transparentan, nediskriminatoran, nepristran, potkrijepljen dokumentima i utemeljen na obrazloženom zahtjevu.
4. OPS-ovi podnose pisani zahtjev za odstupanje mjerodavnom regulatornom tijelu najmanje šest mjeseci prije dana primjene odredaba od kojih je zatraženo odstupanje.
5. Zahtjev za odstupanje sadržava sljedeće informacije:
- (a) odredbe od kojih se traži odstupanje;
 - (b) traženo trajanje odstupanja;
 - (c) podroban plan i raspored u kojem se navodi kako će se izvesti i osigurati provedba predmetnih odredaba ove Uredbe nakon što završi trajanje odstupanja;
 - (d) procjenu posljedica zatraženog odstupanja na susjedna tržišta;
 - (e) procjenu mogućih rizika za integraciju tržišta uravnoteženja u Europi zbog zatraženog odstupanja.
6. Mjerodavno regulatorno tijelo donosi odluku o svakom zahtjevu za odstupanje u roku od šest mjeseci od dana primitka zahtjeva. Taj se rok može produljiti za tri mjeseca prije njegova isteka ako mjerodavno regulatorno tijelo zatraži dodatne informacije od OPS-a koji zahtijeva odstupanje. Dodatno razdoblje počinje od primitka potpunih informacija.
7. OPS koji zahtijeva odstupanje dostavlja sve dodatne informacije koje zatraži mjerodavno regulatorno tijelo u roku od dva mjeseca od takvog zahtjeva. Ako OPS ne dostavi tražene informacije unutar tog roka, zahtjev za odstupanjem se povlači, osim ako prije isteka roka:
- (a) mjerodavno regulatorno tijelo odluči odobriti produljenje;
 - (b) OPS obavijesti regulatorno tijelo obrazloženim podneskom da je zahtjev za odstupanje potpun.
8. Kad ocjenjuje zahtjev za odstupanje ili prije dodjele odstupanja na vlastitu inicijativu, mjerodavno regulatorno tijelo mora razmotriti sljedeće aspekte:
- (a) teškoće u vezi s provedbom predmetnih odredaba;
 - (b) rizike i posljedice predmetnih odredaba u pogledu pogonske sigurnosti;
 - (c) mjere poduzete radi lakše provedbe predmetnih odredaba;
 - (d) utjecaj neprovođenja predmetnih odredaba na nediskriminaciju i konkurenciju s drugim sudionicima na europskom tržištu, osobito u pogledu upravljanja potrošnjom i energije iz obnovljivih izvora;
 - (e) utjecaje na opću ekonomsku učinkovitost i pametnu mrežnu infrastrukturu;
 - (f) utjecaje na druga područja planiranja razmjene i opće posljedice na europsku tržišnu integraciju.
9. Mjerodavno regulatorno tijelo izdaje obrazloženu odluku o zahtjevu za odstupanje ili o odstupanju odobrenom na vlastitu inicijativu. Ako regulatorno tijelo odobri odstupanje, mora

odrediti njegovo trajanje. Odstupanje se može odobriti samo jedanput i na najdulje dvije godine, osim odstupanja iz stavka 2. točaka (c) i (d) koja se mogu odobriti do 1. siječnja 2030.

10. Mjerodavno regulatorno tijelo o svojoj odluci obavješćuje OPS-a, [Regulatorni odbor Energetske zajednice](#) i [Tajništvo Energetske zajednice](#). Odluku objavljuje i na svojim internetskim stranicama.

11. Mjerodavna regulatorna tijela vode registar svih odstupanja koja su odobrila ili odbila i najmanje jedanput svakih šest mjeseci dostavljaju [Regulatornom odboru Energetske zajednice](#) ažurirani i konsolidirani registar, pri čemu se jedan primjerak daje ENTSO-E-u.

12. Registar posebice sadržava:

- (a) odredbe za koje je odstupanje odobreno ili odbijeno;
- (b) sadržaj odstupanja;
- (c) razloge za odobrenje ili odbijanje odstupanja;
- (d) posljedice odobrenja odstupanja.

Članak 63.

Praćenje

1. [Tajništvo Energetske zajednice](#) prati provedbu ove Uredbe od strane Ugovornih strana. <...>

2. <...>

3. <...>

4. <...> OPS-ovi iz Ugovornih strana moraju dostaviti [Tajništvu Energetske zajednice](#) informacije potrebne za obavljanje dužnosti iz stavka 1. <...>.

5. Na temelju zajedničkog zahtjeva Agencije i ENTSO-E-a, sudionici na tržištu i druge relevantne organizacije za integraciju tržišta električne energije uravnoteženja iz Ugovornih strana dostavljaju [Tajništvu Energetske zajednice](#) informacije potrebne za praćenje u skladu sa stavkom 1. <...>, osim informacija koje su mjerodavna regulatorna tijela u skladu s člankom člankom 59. Direktive (EU) 2019/944, kako je prilagođena i usvojena Odlukom Ministarskog vijeća 2021/13/MC-EnC, [Regulatorni odbor Energetske zajednice](#) ili [Agencija za suradnju energetske regulatora](#) već pribavili u kontekstu svojih dužnosti praćenja provedbe.

GLAVA X.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 64.

Prijelazne odredbe za Irsku i Sjevernu Irsku

<...>

Članak 65.
Stupanje na snagu⁵

Ova Uredba stupa na snagu danom donošenja Odluke Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC [15. prosinca 2022.] i upućena je Stranama i institucijama Energetske zajednice.

Članak 2. Odluke 2022/03/MC-EnC
Rokovi prijenosa i provedbe

1. Svaka Ugovorna strana stavlja na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s [...] Uredbom (EU) 2017/2195 [...] do 31. prosinca 2023.
2. Svaka Ugovorna strana obavješćuje Tajništvo Energetske zajednice o dovršenom prijenosu slanjem teksta određaba nacionalnog prava koje donosi u području na koje se odnosi ova Odluka i svim naknadnim promjenama u roku od dva tjedna nakon usvajanja takvih mjera.

—————

⁵ Ovdje navedeni tekst odgovara članku 13. Odluke Ministarskog vijeća 2022/03/MC-EnC.